

LETO XXXV / ŠTEVILKA 7,8, JULIJ/AVGUST 2003 / POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 2380 SLOVENJ GRADEC / CENA 500 TOLARJEV

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC**

U V O D N I K

PRVA OCENA PRI KLJUČIH 1 IN 3

ČIŠČENJE IN ORGANIZIRANJE TER AKTIVNOSTI DELOVNIH SKUPIN

Konec letošnjega julija smo v Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec po predpisani sistematiki Metode 20. ključev naredili prvo samooценo napredka pri opravljenih aktivnostih zaposlenih v delovnih skupinah, ki so si jih vsebinsko in rokovno sami zadali na svojih delovnih mestih na področjih čiščenja in organiziranja delovnih mest ter pri uresničevanju aktivnosti v delovnih skupinah.

Ocena je zajemala tako kontrolo uresničevanja akcijskih načrtov kot tudi oceno napredka po predpisanih aktivnostih na kontrolnih listih.

Povprečna ocena vseh delovnih skupin v podjetju na petstopenjski lestvici za prvi ključ znaša 1,53 in za tretji ključ 1,41. Doseženi nivoji so sicer skoraj identični tistim z uvodnega ocenjevanja podjetja, vendar so bile naše začetne ocene subjektivne in brez upoštevanja predpisanih metodoloških kriterijev. V tem pogledu se naš položaj popolnoma nič ne razlikuje od situacij v drugih podjetjih, kjer se ocena neredko celo zniža. Naš cilj do konca leta je doseči drugi nivo v okviru celotnega podjetja.

Splošna ocena ocenjevalne komisije je, da je v podjetju opazen napredek in da smo opravili precej dela, vendar je za dosego ciljnega stanja, ki smo si ga za konec leta zadali, potrebnega še kar nekaj truda. Razumljivo je, da napredek ni in ne bo enakohiter v vseh sredinah, vendar pa se za zadnje zamudnike že izteka skrajni rok. Začeti je potrebno z majhnimi koraki, počasi pa bodo prišle na vrsto tudi tiste aktivnosti, ki bodo zahtevale nekaj dodatnih finančnih sredstev.

Največ dela so opravili zaposleni v decimirnici in na tračni žagi na Melesu (sliki spodaj), za kar jim iskreno čestitamo!

BRANE ŠIRNIK

KLJUČ 1: ČIŠČENJE IN ORGANIZIRANJE URESNIČEVANJE AKCIJSKIH NAČRTOV

DELOVNA SKUPINA	Datum 20.7.2003		
	Barvne ocene	Točke	Dosežen nivo
GOZ. MISLINJA		0	1
GOZ. SL. GRADEC		10	1,5
GOZ. ČRNA I.		10	1,5
GOZ. ČRNA II.		10	1,5
GOZ. RADLJE I.		10	1,5
GOZ. RADLJE II.		10	1,5
SERVISI		15	1,5
CLS		20	2
PREVOZI		5	1,5
DECIMIRNICA		25	2
TRAČNA		20	2
INPO		0	1
UPRAVA RAČ.		25	2
UPRAVA II.		10	1,5
UPRAVA I.		15	1,5
TRGOVINA LES		0	1
POVPREČJE			1,53

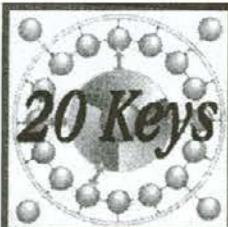
- Opravljeno manj kot 50%
- Opravljeno 50 % - 80 %
- Opravljeno več kot 80 %

KLJUČ 3 - OCENA DELOVNIH SKUPIN julij 2003

KLJUČ 1 - OCENA DELOVNIH SKUPIN julij 2003

KLJUČ 11: SISTEM ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI PODJETJEM ZGOLJ VSTOPNICA ZA TEKMO!

BRANE ŠIRNIK, univ.dipl.inž.gozdarstva

Kakovost je pomemben del konkurenčne proizvodnje, vendar se strokovnjaki strinjajo, da kakovost sama podjetjem v bodoče ne bo dajala konkurenčnih prednosti. Z njo ne bomo dobivali tekmo! Vgrajena kakovost bo pomenila zgolj vstopnico za tekmo. Dandanes postaja kakovost osnovna zahteva in njeno pomanjkanje je eden izmed najpogostejših vzrokov izgube tržišč podjetij.

Kakovost vključuje vsakogar v organizaciji na vseh nivojih. Nanjo ne smemo gledati iz funkcijske, temveč iz procesne perspektive. Poudarek kontrole se premakne s proizvodov na procese, začne pa se z obvezo managementa za izgraditev kulture kakovosti in kakovosti usmerjenih delovnih mest (v svetu poznan kot t. i. TQM – Total quality management).

V nadaljevanju izobraževanja na posameznih področjih, ki jih podpira Metoda dvajsetih ključev, smo se na uvodni izobraževalni delavnici v začetku julija, ki je potekala na ravni vodij delovnih skupin, soočili z osnovami obsežnega področja zagotavljanja kakovosti.

ISO Standardi – pomembna konkurenčna prednost

Številna podjetja pri nas se ponašajo s pridobljenimi certifikati kakovosti. Pogosti so t. i. ISO (izvor besede je grški; isos = enak) standardi. ISO je združenje nacionalnih organizacij za standardizacijo; je nevladna organizacija, ustanovljena leta 1947. Danes ISO sestavlja dva tisoč sedemsto tehničnih odborov, podoborov in delovnih skupin.

Standardi so dokumentirani dogovori o tehničnih specifikacijah, ki se uporabljajo kot pravila oz. definicije lastnosti in zagotavljajo, da izdelki, procesi, storitve in materiali ustrezajo svojemu namenu. Mednarodni standardi omogočajo, da lažje živimo in delamo (primer: format kreditne kartice, telefonske kartice, bančne kartice ipd. Standard ISO npr. določa debelost kartice, ki je 0.76 mm in zagotavlja, da takšno kartico lahko uporabljamo povsod po svetu). Prvi mednarodni standard je bil sprejet leta 1951: Standard Reference Temperature for industrial length measurement.

V zadnjem času so v slovenskih podjetjih pogosti pridobljeni standardi iz skupine ISO 14000 – še posebej ISO 14001. Uporaba teh standardov omogoča razvoj modelov, po katerih lahko podjetja nadzorujejo takojšnje in dolgoročne vplive na okolje. Ustrezna uporaba ISO 14001 oz. iz njih izpeljanih sistemov vodi k prepoznavanju in odobravanju kupcev, dobaviteljev, investitorjev, vladnih organizacij ter javnosti. Znižani stroški pa seveda za podjetja pomenijo mnogo boljši položaj na trgu.

Pogost pridobljen standard v naših podjetjih je tudi ISO 9001, ki se nanaša na kakovost proizvodov. V nasprotju z njim pa standard ISO 9004 že obravnava kakovost organizacije, merjeno z njenim uspehom in z zadovoljitvijo potreb interesnih partnerjev (lastnikov, sodelavcev, dobaviteljev in družbe).

Medtem ko standard ISO 9001 obravnava "učinkovitost" sistema, tj. katere dejavnosti je treba opraviti, da bo zagotovljena skladnost s postavljenimi zahtevami, pa ISO 9004, ki je v bistvu "most" k celovitemu vodenju kakovosti, zajema tako "učinkovitost" kot "ekonomičnost" sistema, tj. kako stvari pravilno narediti, da bo zagotovljen uspeh celotne organizacije. Vgrajena kakovost je tu naravnana na delovni proces.

Ključ 11 – Preprečevanje napak v njihovem izvoru

Že dolgo poznana resnica, da je bolje in ceneje preprečiti kot zdraviti, izhaja iz celotne vsebine ključa 11. Podobno kot pri standardu ISO 9004, je sistem zagotavljanja kakovosti tudi tu naravnana na procese in izhaja iz odprave napak v njihovem izvoru.

Bistven koncept tega ključa je vgraditi kakovost v procese z vključevanjem vseh delavcev. Osnova kakovosti je preprečevanje napak, ki je prisotno povsod: od konstrukcije do končne stranke oz. v gozdni proizvodnji od panja do končnega kupca žaganega lesa.

Naš cilj bo ustvariti takšno delovno mesto, ki bo osredotočeno v odpravljanje korenin vzrokov za probleme s kakovostjo in v preureditev strojev za preprečevanje napak. Eden izmed priporočenih

mehanizmov je uporaba v svetu že dolgo uveljavljenih t. i. Poka-Yoke naprav. To so drobne izboljšave strojev, ki samodejno skrbijo, da ne prihaja do napak in posredne škode (nam najbolj poznane so morda tiste, ki na točilnih pipah bencinskih servisov preprečujejo točenje napačnega goriva).

Naš končni cilj, h kateremu stremimo, je proizvodnja brez napak. Napake je potrebno odkrivati v njihovem izvoru in ne v nadaljnjih procesih kontrole in popravil. Kontrola bo še vedno potrebna, vendar ne na proizvodih, ampak na procesih. Preživet koncept pregledovanja kakovosti nadomešča t. i. vgrajena kakovost. Po starem načinu pregledovanja so podjetja poudarjala kontrolo kot zagotavljanje kakovosti. Na žalost je bilo vseeno, kako dobro so kontrolorji opravljali svoje delo. Dejstvo je, da sama kontrola – še tako poostrena – celo zmanjšuje kakovost, ker operaterji lahko postanejo apatični in kaj hitro začno razmišljati, da so za kakovost odgovorni kontrolorji.

Pri zagotovitvi potrebnih pogojev za oblikovanje delovnega mesta, ki bo osredotočeno na kvaliteto, bomo morali biti še posebej pozorni na:

- priporočila ključa 1 pri čiščenju in organiziranju,
- aktivnosti v delovnih skupinah (priporočila ključa 3),
- standardne delovne postopke,
- takojšnje povratne informacije operaterjem,
- kontrolna merila in samokontrolo,
- vizualne predstavitve kakovosti,
- uvedbo vseh ostalih ključev, ki podpirajo kakovost.

Kaj bo največja sprememba?

Največja sprememba tako v načelih Metode 20. ključev kot tudi v novih ISO standardih je – danes že splošno uveljavljeno – procesno usmerjeno vodenje organizacije. Namesto razdelitve organizacije po funkcijah (oddelkih) se ta razčleni po procesih.

Osnovni proces je "proces realizacije proizvoda", ki se začneja z naročilom kupca in konča s preskrbo proizvoda kupcu. Na obeh koncih tega procesa je torej KUPEC, rdeča nit procesa pa je stalno prizadevanje za zadovoljitev njegovih zahtev. ▲

INFORMATIVNI GOZDARSKI STORŽI V JUNIJU IN JULIJU

GORAZD MLINŠEK, univ.dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Junij in julij sta bila tudi letos najbolj topla meseca v letu, v juliju naj bi bila povprečna mesečna temperatura najvišja v zadnjih stotih letih.

Na Koroškem smo imeli tako v juniju kot v juliju kar 23 jasnih in delno jasnih dni z maksimalnimi dnevnimi temperaturami do 30°C in več. Celodnevni deževni dni ni bilo, so pa bile lokalno kratkotrajne različno močne nevihte. V juniju so se te pojavljale predvsem v pozno popoldanskem in večernem času, v juliju pa tudi čez dan. 11.6. je del Slovenj Gradca in Legna okoli 15.00 ure zasula za lesnik debela toča. Najbolj pa so se nevihte razbesnele nad Mežiško, Dravsko in delom Mislinjske doline 28. julija. Največjo škodo je povzročila kot jajce debela toča na področju Koprivne, Strojne, Libeliške in Črneške gore, Libelič, Viča, manjša pa tudi drugje po območju. Junijske in julijske nevihte so spremljale tudi redke, a zelo močne strele, katere so povzročile v gozdnem prostoru dva manjša požara. 21. julija je v večernih urah zagorelo v Dajčmanovem gozdu (odd. 205, k.o. Vas, GGE Radlje - levi breg) in 23. julija pa v jutranjih urah nad Žerjavom (odd. 112b, DG, GGE Mežica). Pravočasni opazitvi nastanka požarov in hitri intervenciji gasilcev ter nadaljnjem nadzoru požarišča gozdarjev in gasilcev se lahko zahvalimo, da požara nista zajela večji del gozda. Omeniti je potrebno tudi močne sunke vetra v nočnih urah 1. julija, kateri so posamezno podirali dreve v višjih predelih Ludranskega vrha, Koprivne, pa tudi v radeljskem predelu (Bistriški jarek). Omenjeni vremenski podatki so podani iz vsakodnevnih vremenskih zabeležk avtorja tega prispevka.

Kljub posameznim nevihtam in redkemu celodnevnu dežju 18.6. se je sušno obdobje nadaljevalo vse do 28. julija, ko so močne nevihte prešle v noči iz 30. v 31. julij v kratkotrajno deževje. Suša, visoke dnevne in nočne temperature, močno semenjenje smreke, pa tudi bu-

ve, predvsem pa še nedokončane sečnje, spravilo ter odvoz lesa iz po ujmah poškodovanih in uničenih gozdov, lahko pripomorejo k večji namnožitvi podlubnikov in drugih drevesnih škodljivcev. V juliju so se pojavila že letošnja žarišča lubadark v nižjih predelih, v avgustu pa pričakujemo večji obseg teh tudi v višjih predelih. Tako gozdarji kot lastniki gozdov moramo biti kljub počitniškemu času pozorni na dogajanja v gozdu in nadaljevati s preventivno kontrolnimi ukrepanji, doslednim izvajanjem gozdnega reda in pravočasnega odvoza hlodovine iz gozda.

14. julija je prišla k nam na terenske ogled dr. Maja Jurc, profesorica entomologije (vede o žuželkah) na Gozdarskem oddelku Biotehniške fakultete. V spremstvu gozdarke in gozdarjev Suzane Andrejč, Vladota Petriča (oba KE Dravograd), Gorazda Mlinška si je ogledala po decembrskem snegolomu poškodovane in sanirane gozdne površine, kjer je potrdila prisotnost dveh v naših gozdovih redkih podlubnikov - dvojnookkega smrekovega ličarja (*Polypographus poligraphus*) in malega osmerozobega smrekovega lubadarja (*Ips amitinus*). Na Selah (odd. 04158, GE Plešivec) pa si je ogledala delni golobrst na črni jelši. Na površini 0.75 ha je revirni gozdar Peter Cesar že v začetku julija opazil spremembe v krošnjah črne jelše. Objedanje listnega tkiva in posledično sušenje so povzročile žuželke. Na osnovi nabranih vzorcev črne jelše na Selah in podlubnikov na Košenjaku bomo dobili uradno poročilo o gozdnih škodljivcih v avgustu.

3. julija smo imeli vodje oddelka ZGS in območnih odsekov za gojenje in varstvo gozdov (ZGS) 63. sejo v Škofji Loki, kjer smo bili seznanjeni o nevarni karantenski boleznih hršev ožig (*Erwinia amylovora*). Ta bakterijska bolezen se je množično pojavila najprej v okolici Škofje Loke, v juniju in juliju pa so jo zasledili tudi v drugih krajih Slovenije. Na Koroškem nismo zasledili prisotnosti te rastlinske bolezni,

katerih gostitelji so tudi nekatere gozdne drevesne vrste (jerebika, mokovec, panešplja, šmarina hršica, itd.) Hrušev ožig povzroča veliko gospodarsko škodo v nasadih hršuk.

5. junija so nas še aktivne gozdarje GG Slovenj Gradec in ZGS OE Slovenj Gradec povabili gozdarski upokojenci Koroške na svoje letno srečanje na Ivarčko jezero. Bilo je zanimivo. Kako so včasih gozdarili, sta nam povedala tudi najstarejša udeleženca srečanja Franc Hafner in Vinko Cajnko.

Več kot 500 zaposlenih ZGS je prišlo 19. junija iz vse Slovenije na protestni shod v Ljubljano. Ministru Franciju Butu in ostali javnosti smo izrazili nezadovoljstvo zaradi plačilne politike in ostalih neurejenih delovnih pogojev znotraj javne gozdarske službe.

23. junija so pripravili gozdar-

ji javne gozdarske službe in GG Slovenj Gradec ter lovci iz Mislinje v okviru občinskega praznovanja Gozdarsko - lovsko srečanje (oglarška kopa, prikaz sečnje na star način, tekmovanje v sekaških disciplinah).

Na Muti se je 29. junija kljub suši srečalo večje število gobarjev. Na 5. srečanju gobarjev Slovenije smo sodelovali tudi gozdarji ZGS.

V prostorih Zavoda za gozdove, KE Radlje je potekala v času od 26.6.2003 do vključno 9.7.2003 javna razgrnitev osnutka gozdnogospodarskega načrta Radlje - levi breg (za obdobje 2003 - 2012), javna obravnava pa je bila v istih prostorih 4.7.2003. Tako lastniki gozdov kot drugi uporabniki gozdnega prostora na območju GE Radlje - levi breg so imeli na vpogled načrt, lahko pa so podali tudi svoje pripombe in pobude za gospodarjenje v teh gozdovih. ▲

VOLITVE ČLANOV SVETA DELAVCEV GOZDNEGA GOSPODARSTVA SLOVENJ GRADEC d.d.

Po poteku mandata članom Sveta delavcev Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec d.d. so bile po predpisanem postopku volitve za nove člane sveta 17. julija 2003.

Izvoljeni so bili:

Branko Arl, Guido Garbus, Živko Gros, Rajko Rošar, Ivan Slemenik in Milan Žaže.

Na prvi seji se je svet konstituiral in za predsednika izvolil **Branka Arla**, za njegovega namestnika pa **Milana Žazeta**, za člana Nadzornega sveta družbe Gozdno gospodarstvo pa sta bila izvoljena **Branko Arl** in **Ernest Ruter**.

5. SKUPŠČINA DELNIČARJEV GOZDNEGA GOSPODARSTVA SLOVENJ GRADEC d.d.

IDA ROBNIK

Peta skupščina Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec d.d. je bila letos, 29. julija, v gostišču Murko v Slovenj Gradcu. Na skupščini je bilo prisotnih 60,38% lastnikov oziroma pooblaščenec celotnega kapitala družbe. Vodil jo je **Hubert Dolinšek**.

Po dnevnem redu je bil pod drugo točko izglasovan sklep o spremembi Statuta, ki ponovno uvaja petčlanski nadzorni svet. Prečiščeno besedilo bo sprejel nadzorni svet na svoji seji.

Direktor družbe **Silvo Pritrznik** je skupščino seznanil z letnim poročilom o poslovanju družbe za leto 2002, o delu nadzornega sveta družbe pa je poročal predsednik nadzornega sveta **Rado Krpač**. Ob tem je tekla razprava o prodaji počitniškega doma v Filip Jakovu, ki so ga zgradili zaposleni v gozdarstvu iz sredstev nekdanjega sklada skupne porabe in dela regresa za letni dopust. V postopku lastninjenja podjetij ta počitniški objekt ni bil izločen iz skupnega premoženja podjetja, zato so delavci izgubili pravice do vrnitve teh sredstev oziroma odločanja o namenu le teh. Uprava GG in nadzorni svet sta kupnino namenila za izgradnjo nove žagalnice. Po tej razpravi je skupščina sprejela sklep, da je seznanjena s poročilom o poslovanju družbe za leto 2002, s poročilom o delu nadzornega sveta in jim podelila razrešnico za leto 2002.

V nadaljevanju je skupščina sprejela še sklep o razporeditvi bilančnega dobička za oblikovanje rezerv za lastne deleže in dobička 34 milijonov SIT, ki ostane nerazporejen, sprejela je poročilo uprave o uporabi sredstev sklada lastnih delnic v letu 2002 ter predlog uprave in nadzornega sveta glede nadaljnjega pridobivanja in uporabe lastnih delnic družbe.

V nadzorni svet družbe so bili ponovno imenovani :

Rado Krpač, univ.dipl.inž., **Rudi Rajzer**, univ.dipl.ekon. in **Viktor Zakrajšek**, univ. dipl. inž. za dobo štirih let. Za revidiranje računovodskih izkazov družbe za leto 2003 je skupščina tudi letos imenovala ITEO ABECEDO d.o.o.

Pred zaključkom je direktor družbe seznanil delničarje o volitvah članov Sveta delavcev, ki je izmed svojih izvoljenih članov imenoval v nadzorni svet **Branka Arla**, inž.gozd. in **Ernesta Ruterja**, univ.dipl.inž. Bivši zaposleni oziroma upokojeanci želijo, da uprava objavi poročilo o poslovanju družbe v Viharniku dvakrat letno ter vabilo za skupščino.

Predstavnik Slovenske odškodninske družbe d.d. **Miran Škof** je v imenu delničarjev izrekel pohvalo in zahvalo upravi in nadzornemu svetu družbe Gozdno gospodarstvo za kvalitetno in uspešno delo in vodenje družbe. ▲

Udeleženci 5. skupščine delničarjev Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec d.d.

Z leve: Hubert Dolinšek - predsednik skupščine, Sonja Kralj - notarka in Silvo Pritrznik - direktor

Za računalniško obdelavo glasovalnih listov so skrbeloi **Jani Pirnat** (v sredini) in **Zoran Laznik** (desno) ter **Joža Radošević** (levo).

K NAVRŠNIKU ZGRAJENA GOZDNA CESTA

MILAN GOLOB, univ.dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Odpiranje zaselkov, kmetij in posameznih hiš z gozdni cestami v Zgornji Mežiški dolini je bilo najbolj intenzivno v sedemdesetih in osemdesetih letih minulega stoletja. V teh letih so bile na dvorišča skoraj vseh hiš po hribih okrog Črne na Koroškem trasirane in zgrajene gozdne ceste. Do Navršnika v Podpeci pa je do konca lanskega leta vodila le ozka strma pot, po kateri si se ob suhem vremenu še lahko nekako prikopal z manjšim osebnim vozilom, v zimskih mesecih pa je bila neprevozna, saj se tudi plužila ni.

Zaradi svoje strmine in majhne širine na prepadnem terenu je bila za kaj takega prenevarna.

Prav zaradi svoje nedostopnosti je življenje pri Navršniku začelo usihati, saj so se mladi odselili v dolino, starejši pa so kljub velikim težavam, povezanim z nedostopnostjo, vztrajali še naprej. Vendar je tudi njim že počasi plahnela volja po vztrajanju na eni najlepših točk nad Črno na Koroškem. Navršnika sta postajala vedno bolj

Nova gozdna cesta k Navršniku

odločena, da se bosta tudi onadva odselila v dolino, če se cestna povezava do hiše ne bo posodobila.

Želja nas vseh pa je bila, da Navršnikovo ne bi edino ostalo nepovezano z dolino, zato se je pred nekaj leti pristopilo k reševanju tega problema. K temu je največ prispeval takratni župan občine Črna na Koroškem, gospod Stakne, Zavod za gozdove Slovenije pa je idejno rešil potek trase nove gozdne ceste.

Seveda ni bil največji problem tehnične narave; veliko težavo so predstavljala potrebna finančna sredstva. Za lokalno skupnost je bil to namreč prevelik zalogaj.

Ker so na tem področju predvsem državni gozdovi, sta bila za izgradnjo nove ceste zainteresirana tudi Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije kot lastnik teh gozdov in izvajalec del v teh gozdovih, Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec.

S skupnimi močmi so se zagotovila potrebna finančna sredstva. V jeseni leta 2002 so se naredila zemeljska dela – preboj nove gozdne ceste, spomladi letošnjega leta pa se je uredilo še odvodnjavanje in utrditev vozišča.

Želim si, da nova cestna povezava k Navršniku v Podpeci ne bo služila le za gozdno proizvodnjo, ampak da bo na ta hrib vrnila tudi otroški smeh. ▲

POŽAR V ŽERJAVU

MILAN GOLOB, univ.dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Ponoči, 23. 7. 2003, je v Žerjavu pod električnim daljnovodom zagorelo, ogenj pa se je nato razširil na bližnji gozd na površini 0,40 ha. Vzrok nastanka požara je bila strela, ki je udarila v bor. Drevo se je po udaru strele podrlo na žice daljnovoda. Zaradi velike suše se je ogenj zelo hitro razširil levo in desno od daljnovoda po gozdu, predvsem pa proti vrhu. Gasilsko društvo Črna na Koroškem je bilo ob 03.30 obveščeno o požaru, ob 03.40 pa so na pogorišče že prispeli prvi gasilci.

Ob štirih zjutraj so jim na pomoč prišli še gasilci iz Mežice. Po prihodu na kraj požara je bila njihova prva naloga izključitev daljnovoda ter preprečitev širjenja ognja. Požar je bil lokaliziran v eni uri, pogasitev pa je bila zelo težavna zaradi težko dostopnega terena, vetra in

izredno suhih tal. Gorelo je zelo globoko v gozdna tla. S črpanjem velike količine vode iz reke Meže ter prečrpavanjem na pogorišče so ogenj uspešno

pogasili. K temu pa je veliko pripomogel tudi dež, ki je toliko namočil gozdna tla in podrastje, da je bilo gašenje precej lažje in hitrejše. Po gašenju je bila

organizirana gasilska straža do popoldanskih ur, ko je močnejše deževje toliko namočilo tla, da varovanje pogorišča ni bilo več potrebno. ▲

Pogorišče

5. SREČANJE GOBARJEV NA MUTI

GORAZD MLINŠEK, univ.dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Glive imajo pomemno vlogo pri razvoju gozda pa tudi najrazličnejših poljedelskih kultur. Poznano nam je sožitje med posamezno grmovno ali drevesno vrsto in določeni drevesni ali grmovni vrsti pripadajočo glivo. Sožitje ali mikoriza med rastlinami in glivami je pomembno tudi za razvoj najrazličnejših njivskih in travniških rastlin. Tudi v vsakdanjem življenju nas glive spremljajo vsepovsod, pa naj bo to pri zajtrku, ko si želimo na kruh namazati »ekološko neoporečno« marmelado, katera pa je proti naši volji postala zaščiteni z različno obarvano plesnivno prevleko. Jezimo se nad lesenimi masivnimi stalažami za ozimnico v kletnih prostorih, ktere so kljub primerni vlažnosti postale preperele v nekaj letih, različno od vrste lesa. Goba je načela naše leseno gospodarsko poslopje. Držimo se za nos, ko gremo mimo že dolgo neizpranjenega smetnjaka in prekinjamo lenobnost naše komunale, pozabljamo pa, da so se v naši posodi za odpadke naselile tudi glive gniloživke. Narava pač zna poskrbeti za razkroj naših odpadkov ne glede na naše zahteve. Razveselimo se ob pogledu na jurčka, lisičko ali katero nam priljubljeno

gobjo vrsto v gozdu, še posebno pa na krožniku.

Radi pozabljamo, da gobe niso naša hrana, ampak dodatek našim jedem. Prevelika količina zaužitih užitnih, še posebno pa strupenih gliv, bo v veliko breme vašemu želodcu. Najboljša je preventiva – pravočasno spoznavanje gliv in uporaba teh. Zelo pomembna so tudi navodila za nabiranje gob, katere lahko vsak posameznik prebere v najrazličnejših gobarskih priročnikih. Lahko pa se obrnete na številna gobarska društva po vsej Sloveniji, kjer se sestajajo dobri poznavalci samoniklih gliv. Radi vam bodo svetovali o glivah in vas prepričali, da nabiranje gob ni samo šport ampak cela znanost v mozaiku naše pestre narave. Seznanili vas bodo, da je pretirano nabiranje gob za naš gozdni prostor, ki je tudi sestavni del našega življenjskega prostora, škodljivo in da za nabiranje samoniklih gliv v rekreativne kot komercialne namene že veljajo določene omejitve. Večina gobarskih društev deluje pod okriljem Zveze gobarskih društev Slovenije. Med najbolj aktivnimi slovenskimi društvi je tudi Gobarsko društvo »Ježek« iz Mute, katereje organizirano že

osmo leto. Osnovni namen društva je poleg prostovoljnega druženja razširjanje znanja o gobah, o pravilnem nabiranju in varovanju narave.

Tudi letos so člani gobarskega društva »Ježek« bili glavni organizatorji 5.srečanja gobarjev Slovenije. Na srečanje so bila povabljeni vsa slovenska gobarska društva, gozdarji javne gozdarske službe, naravovarstveniki in župani obdravskih koroških občin. Morda je bila zaradi dolgotrajne suše udeležba na srečanje malo manj številčna pa zato bolj pestra. 29.junija so se srečali na Muti tudi gobarji iz najbolj oddaljenih gobarskih družin (Slovenska Istra). Domači gobarji so ob pomoči Zveze gobarskih društev Slovenije pripravili zanimivo okroglo mizo z naslovom: »Zakon o ohranjanju narave-priložnost organiziranosti gobarjev. Posvetovanje je vodil Roman Habjanič, tajnik gobarskega društva iz Zreč in gozdar ZGS, OE Celje, ki je opozoril na posamezne zahteve Zakona o ohranjanju narave na področju ohranjanja in zaščite gobje flore. Aktivno so sodelovali v razpravi Albin Kovač, predsednik gobarskega društva »Ježek« iz Mute, Amadeus Dolenc, predsednik

Zveze gobarskih društev Slovenije in drugi. O pomenu gliv v gozdnem prostoru, o načrtnem delu v gozdu in možnem sodelovanju gozdarjev z gobarji sem kot predstavnik območne javne gozdarske službe razglabljal tudi jaz. Gobarji bodo lahko v veliko pomoč pri naravovarstvenem nadzoru, kjer bodo lahko izvajali prostovoljni nadzor, predvsem pa je zelo pomembna njihova naloga osveščanje širše javnosti o pomenu in spoznavanju gliv. Kot dobri poznavalci gliv se želijo vključiti k sodelovanju pri posameznih naravovarstvenih projektih, med katerimi bo tudi pomembno kartiranje samoniklih gliv Slovenije. Med gobarji so tudi posamezniki, ki so vložili na področju računalniškega evidentiranja dela gobarskih društev, predvsem pa kartiranja gliv zelo veliko truda. Med njimi je tudi Zlatko Ivec, član gobarskega društva iz Maribora, ki je na srečanju prisotne seznanil z možnostmi računalniške spremljave društvenega dela in kartiranja gliv.

V našem prostoru imajo glive vse večjo vlogo, zato bo njihovo spoznavanje koristno na podobnih srečanjih kot je bilo to na Muti, namenjena pa morajo biti tudi širši javnosti. ▲

LUBI SVETUJE

OBLADOVANJE PODLUBNIKOV

GORAZD MLINŠEK, univ.dipl.inž.gozdarstva

Lubadarji spadajo med podlubnike, so sestavni del živega gozdnega prostora. V normalnih letih pospešujejo izločanje bolnega in hirajočega drevja. Med hirajočim in slabše nevitnim drevjem je tudi mnogo po ujmah (snegolom, vetrolom, strela, ...) poškodovanih dreves, katera nudijo prijeten prostor za prekomerno naselitev in razvoj posameznih vrst podlubnikov. V gozdovih slovenjgraškega gozdnogospodarskega območja sta najbolj številčna veliki smrekov lubadar ali knaver (Ips typographus) in mali smrekov lubadar (Pityogenes chalcographus). V ekstremnih razmerah povzročata v gozdovih tudi veliko škode.

Lanskoletna in letošnja suša ter izredno vroče vreme, letošnji zelo močan semenski obrod in veliko po ujmah poškodovanega drevja

nudijo podlubnikom idealne pogoje za razvoj in zelo številčno namnožitve podlubnikov.

V avgustu so se pojavile posamezne lubadarke iz spomladanskega napada v nižini, v višjih legah pa bodo napadena drevesa spremenila barvo iglic in se posušila kasneje (september, oktober).

Podlubniki bodo izleteli ali so že v drevje v bližini nastalih lubadark. Znaki poletnega napada so vidni šele konec zime ali v začetku pomladi. Krošnje napadenih dreves ostajajo vso zimo zelene, po obisku žoln, pa jim prične z debel odpadati lubje. Krošnja nato posivi, drevo se posuši.

Zato bodite pozorni na dogajanja v svojem gozdu. Preglejte ga. Pozorni bodite na spremembo barve krošenj posameznih smrek (rumenenje, nato rdečerjava do

rjave barve), na osutost krošnje ter na odpadanje lubja s posameznih debel in vej. Potrebno je takojšnje ukrepanje. Takoj je potrebno posekati in izdelati napadlo drevje. Panje je potrebno obeliti, veje pa zložiti na kup (debeli konci v sredini kupa). Od 8. avgusta velja zaradi velike požarne ogroženosti prepoved kurjenja v naravnem okolju, zato po podlubnikih napadlih sečnih ostankov v tem času ne smemo sežigati. Najboljši je takojšnji odvoz napadle hlodovine na skladišče, kjer les lahko strojno olupijo in takoj razrežejo.

Insekticide uporabimo po navodilih in nadzorom gozdarske službe le zelo redko. Najboljša preventiva pred prenamnožitvijo podlubnikov je upoštevanje in izvajanje gozdnega reda, tako pri rednih kot pri izrednih sečnjah, ter takojšnji posek in odvoz poškodovanega drevja iz gozda. Ni več časa, da bi odlašali s pospravo novo nastalih (še svežih) lubadark, iz katerih podlubniki še niso izleteli.

Ne pozabimo, da so bile podobne vremenske razmere že leta 1992, takrat smo imeli zelo velike težave in veliko škode zaradi podlubnikov po vsej državi. ▲

Po velikem smrekovem lubdarju smreka - zasmoljeno deblo in in rjava črvina ob vhodnih deblih

Materinski rovi velikega smrekovega lubdarja pred zaleganjem

VLADO PETRIČ, univ.dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

8. in 9. decembra 2002 je dež, ki je dodobra namočil zemljo in krošnje dreves na pobočjih Košenjaka, prešel v moker sneg. Sneženje je spremljal močan severni do severo-vzhodni veter. Dež s snegom se je prijel vitkih krošenj, težišče dreves se je iz minute v minuto pomikalo proti južni do jugo-zahodni smeri. Drevesa so vetru, ledu in snegu kljubovala le kakšen trenutek, potem pa popustila pod kombinirano naravno silo. Podirala so se s panjem, prelomila meter nad zemljo, na sredini debla ali v dolžini krošnje. Skoraj ni drevesa, ki ne bi imel poškodovanega vsaj vrha. Naravna ujma je trajala skoraj štirinajst dni; štirinajst dni so se posamezna drevesa lomila in podirala. Zanimivo je, da je meja podiranja potekala na nadmorski višini 1300 m in višje, in to skoraj po plastnici. Zaradi snega, predvsem pa zaradi podrtih dreves točna izmera v začetku leta 2003 ni bila mogoča. Kljub snegu smo delavci Zavoda za gozdove, KE Dravograd, prehodili ves teren in označili vsa drevesa, ki so bila poškodovana v tolikšni meri, da jih je bilo potrebno podreti in izdelati. Po oceni, ki pa je temeljila na nekaj izmerjenih ploskvah, je bilo v Skladovih gozdovih podrtih in poškodovanih **7000 m³ bruto mase**, v zasebnih gozdovih pa **2500 m³**, skupaj torej okoli **9500 m³ bruto mase**. Točni podatki bodo znani po polni sanaciji.

Zaradi relativno ugodnih teren-skih razmer (vrh Košenjaka je precej položen) pa tudi zaradi rastišč divjega petelina (dela bi se zaradi rastišča divjega petelina morala končati že konec februarja ali pa vsaj konec aprila), je GG enota Radlje že v sredini januarja pričela s sanacijo. Zaradi vremenskih pogojev se je delo večkrat prekinilo, na pomoč pa so pristopili tudi sekači enote Mislinja in enote Črna. Pa kljub vsemu pospravilo snegoloma ni potekalo tako hitro, kot smo si gozdarji Zavoda za gozdove želeli – zelo velik obseg, spomladi težave z mehкими cestami in vlakami itd. Predvsem pa je šepala sanacija v zasebnih gozdovih, saj tako velike količine lesa v tako kratkem času ni bilo mogoče pospraviti, kajti lastniki v večini primerov delajo v gozdu sami. Zaradi visokih temperatur od sredine aprila, zaradi zelo močnega obroda semena na smreki, pa tudi zaradi evidentirane prisotnosti malega osme-

Snegolom na Košenjaku

Harvester – stroj za sečnjo lesa

Harvester in njegov lastnik.

Foto▲▼ Vlado Petrič

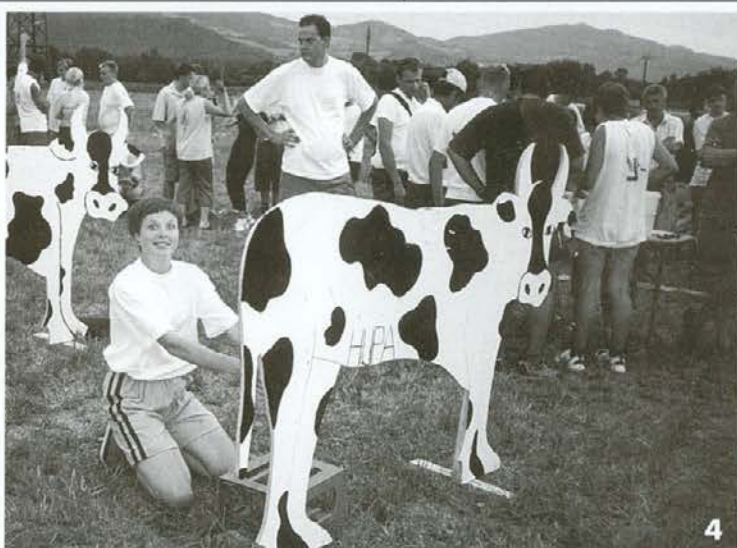
rozobega smrekovega lubadarja (lps amitus), ki je lahko zelo nevaren prav nad nadmorsko višino 1000 m, smo se delavci Zavoda za gozdove skupaj z gozdarskim inšpektorjem odločili, da se sanacija nadaljuje do popolnega pospravlila snegoloma, posebej pa se opazuje razvoj podlubnikov in se izvajajo vsi ukrepi, da ne bi prišlo do gradacije.

Da bi delo čim hitreje potekalo, je Gozdno gospodarstvo d.d. poklicalo na pomoč **harvestra** (stroj za sečnjo lesa). To je stroj, ki sam podira, klesti, kroji in razrezuje drevesa – prvič praktično uporabljen na terenih Območne enote Slovenj Gradec. Za sečnjo s tem strojem je potrebna posebna organizacija in načrtovanje, vendar v našem primeru zaradi polomljenega drevja to ni bilo mogoče, zato smo delo sproti usmerjali in prilagajali. Kljub vsemu je v nekaterih primerih, predvsem na podrtih deblih s koreninami, stroj potreboval pomoč sekača s prerezom debla. Stroj je v lasti zasebnika Jožeta Moličnika, Krnica 16, 3334 Luče, ki je hkrati tudi strojnik. Minimalna količina sečnje za delo s harvestrom je 500 m³ pri tanjšem drevju (redčenjih) oziroma vsaj 1000 m³ pri normalni sečnji. Njegova kapaciteta je **30–50 m³** podrtega in izdelanega lesa na uro. Težak je okoli 15 t, odvisno od tipa in velikosti, širok pa 2,9 m. Lahko je kolesnik ali goseničar; v našem primeru je bil kolesnik s tremi pari koles. Brez težav se premika in dela na terenu z nagibom do 35%, maksimalni nagib terena, kjer še lahko obratuje pa je 50–60%. Podira lahko drevje do premera **65–70 cm** ob korenu. Primeren je za golosečnje, ki pa jih v Sloveniji ne dovoljujemo in prakticiramo, dopustne so le temeljito premišljene krčitve. Kljub strmemu terenu, snegu, tanjšemu in polomljenemu drevju je v našem primeru v posameznih dneh obdelal tudi **do 200 m³**. Dobra lastnost je, da je ob klešenju sortimente deloma olupil, in da v tistih deblih nismo opazili napada podlubnikov.

Seveda naši tereni zaenkrat še ne dopuščajo masovne uporabe strojev za sečnjo in izdelavo, vendar pa je potrebno razmišljati o smiselnosti uporabe le-teh – uporaba ob specifičnih primerih. Izdelava velikopovršinskih poškodb drevja je vsekakor izziv za razmislek, nenazadnje zaradi humanosti in nevarnosti dela v gozdu. ▲

NEVENKA KOTNIK, podpredsednica DPM Mislinjska dolina

1. Naša predstavitev ekipe: včasih so fantje dekletom tudi kakšno »ušpičili«.
2. Janez Vivod v svojem elementu; za sabo ni pustil niti lasu.
3. Majda je pogumno odvihrala v boj z drugimi grabljicami.
4. »Pa še slabo ni sedeti tukaj pod tole HUPO«.
5. Utrujena ekipa DPM Mislinjska dolina: »Borili smo se do konca«.

Na vroč sobotni dan, 12. 07. 2003, se je šestčlanska ekipa Društva podeželske mladine Mislinjske doline odpravila v Dravče nad Vuzenico, kjer so letos potekale sedemnajste državne kmečke igre, katerih se nam je bilo dano udeležiti, saj je naša ekipa na regijskem srečanju dosegla dobro tretje mesto.

Igre so se pričele s domiselno predstavitev ekipe, kjer smo s šaljivo predstavitev koroških delovnih običajev zbrali visoko število točk. Ravno tako nam je velik zalogaj točk priskrbel Jani Vivod, ki je kosil kot bi ga kdo navil; pa še kosa mu je zelo dobro rezala, zato naša grabljica Majda Tamše ni imela večjih težav pri grabljenju. Sledilo je še »pajsanje« hloda, pri čemer sta bila Boris in Matjaž zelo spretna in tako se je naša malha pričela polniti s točkami. Za vrhunec smo bili priče molži na fantom molži na fantom in igri presenečenja, ki je letos od tekmovalcev zahtevala nekaj iznajdljivosti v gradnji splava.

Po objavi rezultatov, ko je bila naša ekipa razglašena za četrto po vrsti, se je pričelo nepopisno veselje in rajanje z ansamblom Gamsi.

Tako so naši člani »obtičali tik pod vrhom najboljših« in ponovno dokazali, da se z nami ni kar tako igrati. Kmečke igre se z zmagovalci, letos s člani DPM Dravograd, selijo vedno bližje nam, zato iz DPM Mislinjska dolina ne dvomimo v našo zmago v bližnji prihodnosti. ▲

V DRAVČAH SO TEKMOVALI MLADI KMETJE

FRANC JURAČ

Na lepi ravnici v Dravčah nad Vuzenico se je v julijski pripeki zbralo okoli tisoč petsto ljudi, da bi spremljali 17. državne kmečke igre, ki jih je pripravilo Društvo podeželske mladine Dravske doline v sodelovanju z občino Vuzenica, kmetijsko svetovalno službo Radlje ob Dravi in Zvezo kmečke mladine Slovenije. V igrah je sodelovalo dvajset ekip iz vse Slovenije, zmagala pa je ekipa Društva podeželske mladine Dravograd, zato bodo 18. igre prihodnje leto spet na Koroskem.

V julijski vročini so morali mladi fantje in dekleta prikazati, kako spretni so pri košnji in grabljenju sena, "pajsanju" hlovov in pri molži na fantom. Kosci so težko kosili, saj kosa najraje reže v ranem jutru, ko je trava še rosna, fantje pa so jo kosili v popoldanski vročini, ko je bila že ovela in mlahava.

Andrej Kogelnik in Roman Božič sta bila nepremagljiva v pajsanju hlova.

Foto Franc Jurač

Domačini so gostom predstavili tudi turistične zanimivosti občine Vuzenica, društvo kmečkih žena pa je ponujalo okusne domače dobrote. Obiskovalci so si z velikim zanimanjem ogledovali razstavljen kmetijsko mehanizacijo.

Na državnih kmečkih igrah v Dravčah je bila tudi okrogla miza pod naslovom »Razvoj hribovskih kmetij po vstopu v Evropsko unijo«. Pri tem je bilo slišati, da kmetijska dejavnost ne bo dajala dovolj prihodka za kmečke družine in da bo mora-

la glavčina prihodka biti ustvarjena z dopolnilnimi dejavnostmi.

V Evropski uniji so namreč že izračunali, da je za soliden standard kmečke družine potrebno najmanj dvesto hektarov njivskih površin. ▲

KO SMO ŠLE NA RAJŽO...

NEVENKA KOTNIK

To je bil prizor! Vsem ženam in dekletom, ki smo se bile odpravile na izlet v Ljubljano in njeno okolico, je zastal dih, na naših obrazih pa se je narisal izraz presenečenja, ko se je pred nami znašel prašič.

Pa to niti ne bi bilo čudno, ko bi bil pujs takšen kot ga poznamo doma. Namesto tega krulečega bitja se je na kmetiji »Pri Krač« na Dolskem, v leseni uti pred nami šopiril t. i. »vietnamski prašič«, ki je s svojim gromozanskim trebuhom, ki ga je vlekel po tleh, kazal na svojo požrešnost.

»Prinesel sem ga bil iz Vietnama. Loti pa se vsega, do česar pride,« nam je skoraj v opravičilo dejal prijazni gospodar, ki s svojo ženo in tremi otroki živi na kmetiji, kjer ima muzej na prostem.

Z domačim žganjem so nas pričakali v gostilni, ki je bila podobna kozolcu, v njem pa je bilo mnogo starin in predmetov, ki poleg cvetličnih lončnic krasijo kmečko dvorišče.

V starinsko opremljeni hiši nas je že čakalo okusno kosilo ter vino, ki nam je spet pognalo kri po žilah.

Da se zaradi prevelike sitosti ne bi polenile, nas je gospodar

Ponosne pred Prešernovim spomenikom.

povabil na ogled kmetije, kjer smo se po ozki potki sprehodili do posebnega prostora za piknike, od koder je vodila brv čez potoček, na drugi strani pa smo prišli do velike lesene staje z govedom in kozliči. Največja atrakcija so bili konji z žrebičkom,

ki so radovedno oprezali iz svoje staje na dvorišču.

Ta lepo urejena kmetija je bila ena od atrakcij našega izleta, ki ga je v petek, 4. julija, organiziral Aktiv podeželskih žena in deklet Mislinjske doline.

Pot smo začele že zgodaj zju-

traj, dodobra pa smo se vzdramile v RTV hiši, ki nam jo je razkazal eden njihovih dolgoletnih sodelavcev, gospod Turičnik.

Naš obisk smo nadaljevale v parlamentu, kjer smo si natančno ogledovale »stolčke« in se čudile redu in zastraženosti.

Po bogatem kosilu smo se zapelele do kraja Vače, kjer nas je pričakala vodička, nam povedala nekaj pomembnih informacij in pripovedovala o znamenitostih tega lepega kraja. Nekaj metrov proč pa smo si ogledale kopijo znamenite vaške situle, ki jo hranijo na enem od betonskih stebrov pod lipo.

Po ogledu farne stolnice smo se odpeljale na točko, kjer je uradno središče Slovenije; nanj smo položile prst in uradno smo sedaj Slovenke.

Pri samem ogledu nam je tu in tam malo ponagajal dež, vendar smo se tolažile, da nismo iz »cukra« in se hrabro podale v nevihto.

Ko se je vreme zbistrilo in smo se osušile, nas je zopet obdala dobra volja in vesele smo se počasi odpravile proti domu. Z nami pa je ostalo mnogo lepih spominov na prijetno druženje. ▲

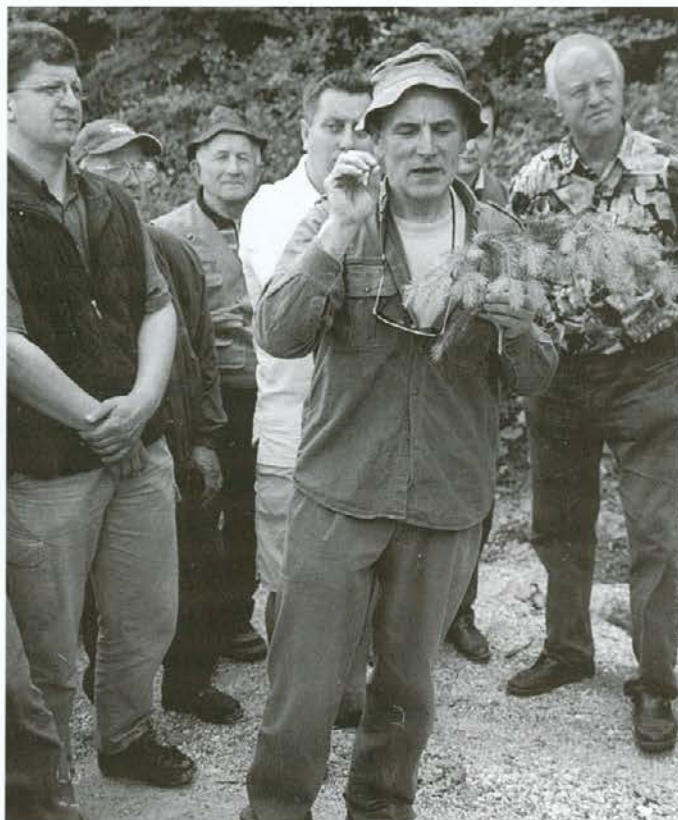
IZOBRAŽEVALNI DAN O ČEBELJIH GOZDNIH PAŠAH IN GOZDNEM MEDENJU

ČEBELARSTVO

MILAN GOLOB, univ.dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec,

Na lep sončni sobotni dan, 31. maja 2003, sta Čebelarstva zveza Koroške v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije in Območna enota Slovenj Gradec, Krajevna enota Črna, za člane čebelarstev v Koroški regiji organizirali izobraževalni dan o čebeljih gozdnih pašah in gozdnem medenju. Program dneva je bil organiziran tako, da smo si udeleženci ogledali določene točke na poti iz Koprivne preko Spodnjega Slemenja v Bistro, kjer je bil pri turistični kmetiji Plaznik zaključek. Zbralo se nas je dvainpetdeset. Na poprej izbranih lokacijah, kjer smo se ustavljali, je glavno besedo prevzel Pavle Zdešar, vodja republiške napovedovalne službe gozdnega medenja v Sloveniji. O gozdarstvu in gozdu v teh krajih pa sem udeležencem razlagal pisec tega prispevka.

Nastanek gozdnega medenja ali mane povzročajo rastlinske uši. Na vseh naših glavnih drevesnih vrstah (smreki, jelki, macesnu, boru, bukvi, javoru, jesenu) se pojavljajo ušice, ki se

Pavle Zdešar med razlago

ob določenih ugodnih pogojih (letih) množično razmnožujejo in povzročajo medenje gozdnega drevja. Uši zabadajo svoj kljun v lubje dreves, v iglice in liste, in sicer v cevke, po katerih se pretakajo rastlinski sokovi. Sladkor, ki ga proizvajajo rastline v svojih zelenih delih, potuje v redki vodni raztopini po sitastih cevkah proti koreninam. Ta raztopina je v rastlini pod določenim pritiskom (turgorjem) in ušem sploh ni potrebno sesati, ampak ga skozi svoj ustni aparat samo požirajo.

Telo uši izkoristi le nekaj odstotkov sladkorjev, ki so v drevesnem soku, ostale pa izloči bolj ali manj predelane v obliki drobnih kapljic – mane. Uš izloča skozi svoj kljunec slino, ki se na mestu vboda strdi in oblikuje cevko, skozi katero pronica drevesni sok še potem, ko se uš premakne na drugo mesto. Te drobne kapljice sladkega drevesnega soka pa nabirajo čebele, ga predelajo in obogatijo v gozdni med ali po koroško strd, ki jo skladiščijo v celicah satja v panjih. ▲

ČEBELE SKOZI ČAS

JANEZ BAUER

Ob kronološko naravnani vsebini tokratnega Viharnika je prav, da se ozremo tudi na čebelarstvo dogajanje skozi čas.

Na Koroškem so čebele že od nekdaj spremljale človeka. Pri vsaki kmetiji je bil v sestavnem delu kmetije tudi čebelnjak. Lesen, lično izdelan, obrnjen proti soncu, naseljen s kranjiči, iz katerih so v tem času viseli grozdi brezdelnih čebel. Čakale so, da je zacvetela ajda in napolnila satje, tako da je bilo strdi za vso družino in še za čebele jo je ostalo. Vosek pa so uporabili za sveče, ki so jih naredili sami. Lepo so dišale in dolgo so gorele. Čebele so bile vedno prisotne in enakovredne drugim domačim živalim: kuram, mačkam ali kravam. Zaradi tega tista misel ČEBELARJENJE KOT NAČIN ŽIVLJENJA v

naših krajih res pride do izraza.

Ta misel pa je tudi vodilno geslo Svetovnega čebelarkega kongresa, ki se bo odvijal konec avgusta v Ljubljani. Svetovni čebelarški kongres je vsake dve leti v drugi državi in na drugi celine. V Cankarjevem domu bomo slovenski čebelarji gostili čebelarje in vodilne čebelarke strokovnjake iz celega sveta. Vrstila se bodo predavanja in simpoziji, v predverju Cankarjevega doma bo velika strokovna razstava, na ploščadi pred Cankarjevim domom in na Kongresnem trgu pa bo velika razstava in promocija slovenskega čebelarstva. Na stojnicah se bodo predstavili slovenski in tuji čebelarji in izdelovalci čebelarke opreme.

Za obisk kongresa je prijavljeno že več kot pet tisoč udeležencev iz vseh celin in držav,

svoj obisk pa je najavilo okoli sto delegacij čebelarstev iz drugih držav. V tem času bo Ljubljana res dihala in živela samo za naše čebele.

Ob vsem tem čebelarstvu rojenju v Ljubljani imamo slovenski čebelarji veliko nalog. Zraven organizacijskih skrbi in izvedbe kongresa je glavna naloga vseh nas čebelarjev predstaviti našo domačo čebelo Kranjsko sivko. Čeprav je v svetu zelo znana in je druga najbolj razširjena vrsta čebel na svetu, malokdo ve, kje je ta dežela kranjska in Slovenija. Marsikdo bi rad potisnil našo čebelo kar v kako sosednjo državo, ki je bolj znana in jo na zemljevidu prej najdemo. Zato je prav, da izkoristimo to veliko priložnost in vsem povemo in pokažemo, kje je Slovenija, kje domuje kranjska čebela in kje jo

imajo skoraj pri vsaki hiši.

V drugih državah, na drugih celinah, je čebelarjenje obrt ali trgovina. Brazilski, ruski, ali kitajski čebelarji, ki imajo po deset tisoč ali več panjev čebel bodo težko razumeli ekonomiko našega čebelarstva. Tam tovarna za pridobivanje medu ni nobena redkost.

Predstaviti jim moramo naše čudovito izdelane čebelnjake, ki so skoraj ob vsaki hiši. Predstaviti jim moramo našo čebelo, ki ji po pridnosti in mirnosti ni enake na svetu. Predstaviti jim moramo našo strd, ki je ena najboljših na svetu, čeprav je ni veliko.

Vsemu čebelarstvu svetu moramo predstaviti naše ČEBELARJENJE KOT NAČIN ŽIVLJENJA. ▲

ALEŠ TACER

Udeleženci izleta

Foto.: Janko Uran

Ob 50. obletnici krvodajalstva v Sloveniji smo se 14. junija 2003 zbrali krvodajalci iz vseh območnih združenj RK Slovenije v obmurskem kraju Veržeju. Iz Območnega združenja RKS Radlje ob Dravi se nas je prosilave in prireditve udeležilo okrog petdeset (kako simbolično sovpadanje z obletnico krvodajalcev). Torej kar cel avtobus.

Dan je bil lep, vroč, kot nalašč ustvarjen za takšno druženje. Avtobus, ki je startal na Muti, je preko Vuzenice, Radelj, Vuhreda in vse do Ožbalta pobiral povabljenosti in prijavitelne udeležence. Sekretarka OZ RKS Radlje ob Dravi, Cvetka Razdevšek, je vsakega posebej lepo pozdravila, mu naklonila prijazno besedo in še lepši nasmešek. Razdelila nam je kape s humanitarnim znakom RK, priponke in bone za kosilo. V gostišču Črni les smo se ustavili na kavici in nekaj malega tudi pojedli.

Na velikem športnem stadionu v Veržeju so nas pričakali s šilcem krepkega, z mastjo in mesom iz "tünke", s čebulo ter z dobrim domačim kruhom. Zbralo se je okrog tisoč ljudi. Proslava se je pričela s pozdravnim nagovorom vsem udeležencem in pozdravom častnim gostom, med njimi seveda na prvem mestu predsedniku oz. generalnemu sekretarju RK Slovenije,

Srečku Zajcu s spremstvom. Generalni sekretar je kasneje v prostem govoru orisal pomen organizacije RKS in posebej poudaril njeno humanitarno naravnost v smislu ohranjanja človeškega življenja. Kljub vsem nepravilnostim in nerodnostim seveda, ki jih je v zadnjih časih v krovni organizaciji povzročil t.i. "človeški faktor".

Sledil je kulturni program in družabne igre, ki so jih domiselno organizirali in pripravili domačini, predvsem mladi iz Veržeja in okolice. Med nastopom folklorne skupine je g. Srečko Zajc s plaketami in priznanji odlikoval najbolj zaslužne krvodajalce in delavce na področju humanitarnih dejavnosti v okviru RK. Pookusnem bograču, ki je vsem teknil, nam je igral ansambel Špik. Nekateri so kljub visokim temperaturam odšli na plesišče, drugi so se peš odpravili na ohladitev v bližnje terme Banovci, tretji pa smo si ogledali znameniti mlin na Muri, ki stoji le nekaj korakov stran.

Med šaljivimi igrami velja še posebej omeniti izbor "Miss krvodajalcev Slovenije". V ostri konkurenci prijavljenih (zmagovalka je bila po pričakovanjih domačinka Andreja Strnad iz Veržeja), je drugo mesto zasedla prav naša mlada in simpatična Andreja Pečuh iz

Ožbalta ob Dravi. Po »huron-skem« navijanju smo jo ponosno in častno odnesli z odra.

Otvorjeni z različnimi pristnimi žitnimi proizvodi smo se pozno popoldne zbrali ob našem avtobusu. Da smo lažje zdržali do doma, je šofer Branko odprl še lastno zalogo v avtobusnem bifeju. Med duhovitimi dovtipi in v prijetnem razpoloženju na avtobusu je čas kar prehitro minil in morali smo narazen.

Naj na koncu dodam še nekaj čisto svojih misli in občutkov: Lepo je, če daruješ kri za so-

človeka, lepo je, če imaš v denarnici pri sebi vedno kartico "Darovalec - rad bi komu pomagal živeti po moji smrti". Še lepše pa je, ko občasno le spoznaš, da tvoj humanizem kdaj pa kdaj žanje tudi priznanje organizacije; tudi tak skromen izlet je zahvala in vzpodbuda za nadaljevanje dela v tej smeri. Zato še posebej hvala Cvetki, ki se je z organizacijo in vodenjem tega dne še posebej pripikupila vsem udeležencem srečanja s koroškega konca naše majhne dežele. ▲

JAGODNA HISTERIJA

Namesto tvojih poljubov si vzamem
borovnice in jih mečem v usta,
lažnivec, ki besede kar pohrusta,
jaz pa koza, ki naj ti vse verjamem.

Zakaj si mi rekel: »daj jih v skrinjo!«
Ali naj zamrznem tudi ljubezen?
Kot da od teh čustev več nisem trezen
ali po tleh naj se mečem pred boginjo?

Z usti bi dala jagodo sinjo
tebi med zobe in ti jo zmečkala,
potem bi ti sok iz ustnic pobrala.

»Zadeta« sem od tebe, jagod silno,
zajela me je od tega depresija,
zdaj grabi me jagodna histerija?

MILENA CIGLER GREGORC

PRAZNUJEMO

MAGDALENA URŠNIK 90 LET

FRANC JURAČ

Jenohatova bica, Magdalena Uršnik iz Danijela nad Trbonjami, je praznovala devetdeseti rojstni dan, visok življenjski jubilej pa ji je okronalo trideset vnukov, triinštirideset pravnukov in prapravnukica Tinkara. 20. julija leta 1913 se je rodila na Brdnikovi kmetiji, kjer je preživljala mladost, leta 1934 pa se je poročila in prišla za gospodinjo na Jenohatovo kmetijo.

„Težki so bili časi, ki jih imam za sabo, veliko dela in trpljenja je bilo. V zakonu sem rodila deset otrok. Ob težkem kmečkem delu sem jih vzgajala, prala in šivala pa sem vse ročno. Takrat ni bilo pralnih strojev pa tudi šivalnega stroja nisem imela. Ker v hiši nismo imeli vodo-voda, sem morala vodo nositi daleč izpod brega pod hišo. Potem, ko so otroci zrasli, pa so mi bili v veliko pomoč,“ pravi Magdalena. „Jenohatova kmetija, kamor sem se priženila, je bila zelo strma in težavna. Na kmetiji smo nekoč sejali veliko žita in pri hiši je bilo vedno dovolj kruha. Res je bilo treba veliko delati in garati. Takrat ni bilo traktorjev, kosilnic in drugih strojev, z voli, včasih pa tudi s kravami, smo orali njive, da smo lahko sejali žito. Ko pa je bil čas košnje, smo povabili kosce in grabljice, da smo lahko pravočasno pospravili krmo. Lepo je bilo tudi takrat, ko smo povabili na njivo žanjice, potem pa še mlatiče, ko je bilo žito pripravljeno za mlačev,“ nam je povedala Jenohatova bica.

Ob svojem visokem življenjskem jubileju pravi, da ji je lepo, še posebej pa pohvali svojega vnuka Edija, ki zanjo lepo skrbi in jo ima rad. Ko pa jo povprašamo, kakšne so njene želje ob njenem prazniku, nam odgovori: „Nič drugega kot zdravje; če je človek zdrav, ima največje bogastvo.“ Tem željam pa se pridružujemo tudi mi. ▲

90 LET KARLA PERŠAKA - PUŠNIKOVEGA DEDIJA

TEREZIJA NAVERŠNIK

»Dočakal sem svojo 90. pomlad.« Tako je napisal na vabilo, s katerim nas je povabil na praznovanje svoje devetdesetletnice.

Ja, res je bila pomlad tistega davnega leta 1913, ko je 27. maja pri Desatniku na Lokovici prijočal na svet Karel Peršak - Desatnik.

kov Korl. Odraščal je v številni kmečki družini, kjer jim delo na kmetiji ni bilo tuje. Šolo je obiskoval in dokončal na Holmecu in kar kmalu je bilo treba k vojakom. Oddeljen je bil k planinski »pešadiji« v Ljubljano. Zelo rad se spominja prehojenih poti po Triglavu, Viševniku, Rudnem polju in Škofjeloškem hribovju. Tudi Ljubljana se mu je kar priljubila, zato jo je po odsluženju vojaškega roka mahnil nazaj v mesto, kjer je ob trdem delu leta 1936 opravil vojniški izpit za tovarnjak, na kar je bil zelo ponosen.

Njegova prva služba šoferja je bila na Poljani pri takratnem veleposestniku in gostilničarju, gospodu Francu Hrastu. Pri svojem delu je imel priliko navezati razna poznanstva, kar je imelo za posledico, da je po dveh letih zapustil službo na Poljani in se preselil na Hajdino pri Ptuj, kjer se je zaposlil pri gospodu Zupaniču, ki je trgoval s prašiči, predvsem na Hrvaško. Tu je preživel dve nepozabni leti svoje mladosti, potem pa se je na prošnjo staršev vrnil domov.

Bližalo se je leto 1940 in svet se je pripravljalo na vojno. Tudi Korl je bil kmalu mobiliziran in poslan v Srbijo, v Rumo. Od tam se mu je po uboju kralja Aleksandra, zaradi zmede, ki je tedaj nastala, uspelo vrniti domov. Preoblečen v civilista se je peš podal na pot preko Zvornika, Sarajeva in naprej. Kot pravi, je večino poti prepešal in se po štirinajstih dneh razburljivega potovanja vrnil

domov. Tako je vojna leta preživel doma. Zaposlil se je v takratnem rudniku na Hombergu.

Vseskozi je bil delaven in »šparoven« fant in privarčeval si je kar lepo vsoto denarja. Vse bolj je razmišljal, da bi si ustvaril lasten dom in družino. Ponudila se je prilika, da je leta 1943 od gospe Zofije Hamun kupil Pušnikovo domačijo nad Mežico. Kmalu je spoznal pridno in prikupno Pričnikovo Jerčko, s katero je 24. 6. 1945 sklenil zakonsko zvezo. Z vso vnemo sta začela graditi dom zase in za svojih pet otrok, ki so prihajali eden za drugim. Ker pa je bilo doma le delo, ne pa dohodka, se je Korl kmalu zaposlil v Rudniku Mežica, kjer je opravil izpit za kovača in ključavničarja. Delo je vestno opravljal vse do leta 1968, ko se je zaradi bolezni invalidsko upokojil. Zadnja leta je opravljal delo kurjača v tedanji rudniški kopalnici. Kadar nanese pogovor na »šit in penzijo«, se rad pošali, da ima majhno penzijo, da pa mu jih je zato Bog več namenil.

Ja, pri svojih devetdesetih je še pravi »kerlc«. Pri delu še rad pomaga po svojih močeh, njegova glavna skrb pa so drva, za katera skrbi že vsa leta.

Bogata z izkušnjami je njegova življenjska pot in prav tako pestro in prijetno je bilo na praznovanju, ko smo se skupaj z njim in Jerčko poveselili vsi njuni otroci, vnuki, pravnuki, bližnji in daljni sorodniki ter sosede. ▲

TRIDESETO DRUŽINSKO SREČANJE ŠIBOVNIKOV

FRANC JURAČ

Trideseto družinsko srečanje Šibovnikov.

Foto Franc Jurač

»Pri nas na Koroškem, pod Uršljo goro, se zberemo skupaj, da nam je lepo. V Šibovju zbrani veseli ljudje, med njimi si res odpočije srce.« Tako so zapisali ob letošnjem tridesetem družinskem srečanju v Šibovju pod Uršljo goro mladi in stari, ki izhajajo iz Šibovnikove kmetije. Na Piknik, kot so srečanje sami poime-

novali, je prišlo kar sto dvajset mladih, srednje mladih in starih potomcev Šibovnikove kmetije. S prvim družinskim srečanjem so začeli leta 1973 in na tem pikniku jih je bilo 14. Za tem se je število članov vsako leto večalo in letos jih je bilo na srečanju res veliko.

Martin Mori, gospodar Šibov-

nikove kmetije, ki jo je pred leti oddal sinu Silvestru in snahi Zdenki, je veliko povedal o Šibovnikovi "žlahti" in danes je ponosen, da se vsako leto zberejo na svojem srečanju. Letos sta organizacijo prevzela gospodar in gospodinja Šibovnikove kmetije, Silvo in Zdenka Mori. Bilo je lepo, posebno še zato, ker so za

dobro voljo poskrbeli kar domači muzikanti Šibovniki. Ni kaj reči, prijetno je bilo in trajalo je do zgodnjih jutranjih ur drugega dne.

Ob letošnjem pikniku pa so izdali tudi zanimivo zloženko ŠIBOVJE 2003, v kateri so predstavili vseh trideset dosedanjih srečanj. ▲

TRGOVINA LES SPECIALIZIRANA TRGOVINA ZA OSKRBO GOZDARSTVA

V naši gozdarski trgovini LES v Slovenj Gradcu in Radljah vam nudimo vse, kar potrebujete za delo v gozdu: vso gozdarsko orodje in opremo za posek in spravilo lesa, kolesne verige za traktor ali tovornjak, zaščitna sredstva in oblačila za gozdarje, kosilnice in motorne kose, škarje za živo mejo, motokultivatorje in še vse ostalo za delo v gozdu in na vrtu, itd...

Oglasite se pri nas.

SLOVENJ GRADEC, Cesta na Štibu 1
Telefon 02/88 21 620, faks 02/88 42 684
RADLJE (Dvorec), Koroška cesta 68
Telefon 02/88 71 423, faks 02/88 71 239

SERVIS

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec d.d. - SERVISI Pameče obvešča cenjene stranke, lastnike tovornih vozil, da v naših delavnicah izvajamo hitro servisiranje, menjavo olj in filtrov, menjavo in centriranje koles ter preizkus zavor vašega vozila.

Izmerimo tudi stekanje koles z lasersko merilno napravo. S pravilno nastavitvijo boste zmanjšali porabo goriva in obrabo gum. Sedaj je tudi čas za pranje vašega tovornega vozila ter odstranitev škodljivih soli, ki so se nabrale v zimskem času.

Zaupajte vzdrževanje vašega vozila servisu Gozdnega gospodarstva v Pamečah!

Naš delovni čas je
od ponedeljka do petka od 7. do 22. ure.
Telefon: 02 88 46 100 ali 88 46 106

VERIŽICA ZA ROJSTNI DAN

FRANC JURAČ

Anton Kavnik iz Razborja že vrsto let sam gospodari na Kunejevi kmetiji: je gospodinja in gospodar. Zjutraj zgodaj vstaja, da lahko postori vsa jutranja opravila, ob večjih delih pa mu radi priskočijo na pomoč tudi prijatelji, zlasti tedaj, ko je košnja. Na Antona prijatelji tudi letos niso pozabili. Ko je praznoval šestdeseti rojstni dan, so mu za darilo prinesli verižico domače izdelave, ki tehta kar okoli sedem kilogramov. Če ne nosiš zakonskega jarma, pa vsaj od časa do časa obesi tole verižico okrog vratu. ▲

Občani občine Mislinja so praznovali svoj občinski praznik. V času praznovanja so se od 20. pa do 28. junija zvrstile razne prireditve in tekmovanja. Prireditve so pričeli s krajevnim praznikom v Završah, kjer so prikazali običaje od striženja ovac do pletenja nogavic. Vse nadaljnje aktivnosti pa so se odvijale na športnem igrišču pri šoli v Mislinji. Imeli so meddruštveno gasilsko tekmovanje, zatem pa so mislinjski gasilci prevzeli nov prapor. Srečali so se lovci in gozdarji, gozdni delavci in lastniki gozdov pa so izvedli tekmovanje v gozdarskih veščinah. Svoje vsakoletno srečanje pa so pripravili tudi upokoenci ni invalidi. V Šentilju pri Mislinji je bila v Slomškovem domu maša, ki jo je vodil mariborski škof dr. **Franc Kramberger**, po maši pa je blagoslovil novo športno igrišče, parkirne prostore in urejeno okolico Šentilja.

Turistično društvo Mislinja je letos že sedmič pripravilo kmečke igre, na katerih so med drugim prikazali trenje lanu, podiranje smreke z žago "fišerico", tekmovali pa so tudi kosci in grabljice. Osrednja slovesnost ob prazniku občine Mislinja pa je bila svečana seja

Župani koroških občin z desne strani proti levi: Matjaž Zanoškar – Mestna občina Slovenj Gradec, Anton Kovše – občina Podvelka, Mirko Meh – občina Velenje, poslanec Janez Komljanec, Janez Švab – občina Črna, Janez Praper s soprogo – občina Mežica, zadnja na levi je gospa Rusovska.

Foto Franc Jurač

Občinskega sveta, na kateri je župan **Viktor Robnik** domačiji Lovra Zaponška iz Završ pri Mislinji, kjer je udar strele popolnoma uničil gospodarsko poslopje s kmetijskimi stroji in orodjem, izročil ček v višini 450.000,00 SIT. Zatem je župan podelil občinska priznanja in priznanje športniku leta.

Prostovoljno gasilsko društvo Mislinja je letos praznovalo svojo stoto obletnico. Ob tej priložnosti so krstili

novi gasilski vozilo, slovesnosti pa je prisostvoval tudi predsednik gasilske zveze Slovenije **Ernest Eory**. Med dobitniki letošnjih občinskih priznanj je bilo tudi PGD Mislinja, kateremu je župan Viktor Robnik izročil najvišjo občinsko priznanje - Zlati grb občine Mislinja. Bronasti grb so prejeli: **Marija Gornjak, Franc Sovič in Jože Sovič**. Zahvalo občine Mislinja je prejela **Petra Jeromel**, zahvalo

župana občine Mislinja pa so prejeli osmošolci odličnjaki: **Lucija Grušovnik, David Javornik, Tanja Javornik, Lučka Leskovec, Gregor Matijec, Mateja Mešl, Tatjana Oder, Nina Repolusk, Veronika Rošar, Jerneja Štinek in Tina Zaponšek**. Priznanje športnika leta 2002 je prejel **Nejc Jelenko**. Po končani svečani seji so v Vokarih odprli in predali svojemu namenu novo športno igrišče. ▲

MEDNARODNA KOMISIJA ENTENTE FLORALE V SLOVENJ GRADCU

FRANJO HOVNİK

Entente florale je združenje za ocenjevanje urejenosti evropskih mest in vasi s sedežem v Bruslju. V združenju je dvanaest držav, med njimi tudi Slovenija. Slovenj Gradec komisija obiskala 1. julija 2003. V naši državi so letos ocenjevali mesto Slovenj Gradec in vas Zreče. Zaključna prireditev za vse udeležence bo septembra v Slovenskih Konjicah.

Sodniki, ki so sestavljali mednarodno komisijo, so bili iz enajstih držav: Anglije, Irske, Belgije, Nizozemske, Francije, Švice, Nemčije, Avstrije, Madžarske, Češke in Hrvaške. Člani slovenjegraške delegacije so bili: župan Matjaž Zanoškar, ... Stojanovič, ... Klančnik, ... Bošnik, ... Pušnik, ...ga Rotovnik, ...ga Lah in Karel Pečko.

Komisija je ocenjevala ure-

jenost kraja, količino zelenih površin, kulturnih objektov in spomenikov. Seznanjena je bila z nadaljnjim razvojem mesta in z načrti urejanja zelenih površin v mestu ter s shemo ravnanja z odpadnimi vodami, s projekti za plinifikacijo.

Člani komisije so se lahko prepričali, da pijemo čisto vodo in skrbimo za čist zrak. Vse, kar so si ogledali, so ocenili pozitivno, ob tem pa priporočili, da moramo posebno skrb nameniti pokrajini v okolici mesta, predvsem načrtovanju in oblikovanju zgradb, saj obstaja velika nevarnost, da bi s sodobno arhitekturo na podeželju vasi izgubile svojo identiteto.

Vsa ta vprašanja in problemi so le prednosti. Pomembno pa je naslednje: Slovenj Gradec je

Sprejem mednarodnih sodnikov pri županu Mestne občine Slovenj Gradec

izredno lepo mesto, je ubesedena domišljija in zato mu moramo nuditi najboljše. Vse, kar je manj kot najboljše, ni zadosti dobro

za mesto, kot je Slovenj Gradec. Nuditi mestu najboljše rešitve in pogoje, pa je odgovornost nas vseh. ▲

KOTULJCI DOČAKALI SVOJ NOVI GASILSKI DOM

NEVENKA KOTNIK

Še ne dolgo tega me pot zanese v sosednjo občino, ko ob vstopu v Kotlje moje oko uzre množico ljudi, ki se z veliko delovno vnemo drenja okrog novograjenega poslopja, ki s svojim stolpom spominja na gasilski dom.

Radovednost mi ne da miru, zato se opogumim in pristopim k domačinom, med katerimi naletim na poveljnika PGD Kotlje, g. Slavka, ki je skupaj z ostalimi kljub zaposlenosti pripravljen prijazno pokramljati z menoj.

Ko uvidijo moje zanimanje za novi dom, me hitro popeljejo v njegovo notranjost in ob tem razkrijejo kar nekaj dogodivščin, ki so se jim zgodile v času gradnje. Ob ogledu so se pred menoj odpirali veliki in prijetni prostori, ki so še vedno dišali po sveže pleskanem. Nov dom ima kar štiri velike garaže z garderobami, skladišče, kurilnico in stolp. Stopnice so me vodile v prvo nadstropje, kjer so kuhinja, učilnica, operativna in komunikacijska soba ter sanitarije. Ko se malo bolj ozrem po stenah teh velikih prostorov, opazim, da se police kar šibijo pod težo bleščečih se pokalov in priznanj s tekmovanj.

Na vrhu, v mansardi, pa je dvoje novih stanovanj za poveljnika in gospodarja doma.

Seznani so me tudi z »novo-pečenim« predsednikom PGD, Emilom Pušnikom, ki je gasilsko »žezlo« prevzel januarja letos; ves čas pa je z Mirkom Nagličem in ostalimi člani gradbenega odbora bdela nad gradnjo doma.

Najin pogovor se je pričel z zanimivo anekdoto:

»Bilo je na lepo nedeljo, 19. julija 1998, na praznik farne zavetnice sv. Marjete, ko so vsi prazni oblečeni stali na mestu, kjer naj bi v prihodnje zrasel novi gasilski dom, in nervozni čakali župnika, ki ga ni in ni bilo od nikoder. Ljudje so bili nestrpni, saj je bil ta veliki dan namenjen blagoslovu temeljnega kamna, ki je dokončno naznanil gradnjo novega gasilskega doma.

Po nekajminutni zamudi, ko je bil obred slovesno končan, so se pričele med kraji širiti govorice o tem, kako dolgo bodo še

Gasilski dom: tako mogočno se bohoti nov gasilski dom ob vstopu v Kotlje. Avtor: Tomo Jeseničnik

Jurij: referent za UKV postaje in gospodar doma (Foto Ocepek)

UO: Člani upravnega odbora PGD Kotlje s predsednikom Emilom Pušnikom v sredi

Matej: mladinski referent (Foto Ocepek)

čakali na novi dom, ko pa se je pričelo zamujati že pri samem temeljnem kamnu.

Stari dom, ki še danes stoji tik ob cesti, je bil zaradi svoje lokacije, prostorske stiske in glede na potrebe gasilcev izredno neugoden. Zato se je med kraji v društvu pojavilo nihanje med adaptacijo starega in izgradnjo čisto novega doma.

Preračun stroškov je leta 1993 pripeljal do načrta za izgradnjo novega.

Pri iskanju ustreznih lokacij se je v zvezi z gradbenim dovoljenjem za zemljišče, ki zaradi kanalizacije ni bilo ustrezno, pričela »papirnata vojna«. Potrebni so bili kar šest let priprav; na jesen leta 1999 pa so stekla prva dela.

Le-ta je prevzelo Gradbeno

podjetje Mirka Šterna s. p., ogromno pa so z materialom in s storitvami pomagali tudi drugi samostojni podjetniki in obrtniki znotraj kraja.

Iz predsednikovih ust je bila namenjena velika zahvala tudi vsem kmetom, ki so ogromno pripomogli z lesom za ostrešje.

Še zlasti pa je pohvalil vse pridne gasilce, ki so opravili kar okoli 25.000 delovnih ur, bodisi na gradbišču, v tovarnah ali v podjetjih, kjer so pomagali pri rušenjih, čiščenju hal, oken, ipd. Na tak način so zbirali sredstva, s katerimi pa jim je največ pomagala lokalna skupnost, ki je pod svoje okrilje prevzela stari gasilski dom, ki je tako v lasti občine Ravne, saj so bili stroški rušenja za PGD Kotlje prevelik zalogaj.

Gospod Emil je ponosen pred-

sednik PGD, ki je eno starejših in najaktivnejših društev, saj se lahko letos pohvali z jubilejno 80. obletnico obstoja in delovanja. Ob tej priložnosti so izdali svoj almanah, v katerem so zbrani vsi pomembni dosežki in priznanja s področja gasilskih spretnosti.

Društvo šteje skupaj kar okoli sto petdeset prostovoljnih članov, med katerimi je bogat zlasti podmladek.

K temu veliko pripomore sama lokacija doma v centru, v neposredni bližini šole, trgovine, tam torej, kjer se vse dogaja. Veliko članov društva išče zadoščenje v druženju. To je tudi eden od načinov, da mladi niso prepuščeni življenju na ulicah in lahko tako združijo prijetno s koristnim.

Omembe vredne pa so tudi gasilke veteranke, ki so izredno

aktivne na medobčinskih tekmovanjih. S svojimi dobrimi dosežki so se uvrstile že tudi na republiško. Na pogostih srečanjih so vedre in vedno rade katero zapojejo, saj kot pevski zbor gostujejo po Sloveniji in tako promovirajo PGD Kotlje.

V zadnjih nekaj letih v samem domačem kraju k sreči, razen manjših travniških, ni bilo večjih požarov na gospodarskih ali drugih poslopih.

Gasilci PGD Kotlje so nepogrešljivi zlasti pri preskrbi z vodo na ogroženih območjih v času suš. Aktivni so tudi pri širjenju znanja iz preventive, ki ljudi uči, kako se izogniti požarom in kako pravilno ravnati, če že pride do nesreče.

V prihodnje vlada med člani velika želja po nakupu moderne opreme, v katero do sedaj ni bilo mogoče vlagati, stara pa je že dokaj dotrajana.

Če je PGD Kotlje uspelo zgraditi novi dom, zakaj bi sploh obstajal dvom, da ne bi šli še dlje?

Sploh pa pravijo: »Najprej štalca, potem pa kravca.«

Predsednik, g. Pušnik, je ob koncu najinega prijetnega pogovora dejal, da kljub časovni stiski zaradi službenih obveznosti ni težko biti dober predsednik društvu, ki ga tvorijo dobri člani, ki so vedno nesebično pripravljeni pomagati in so »gasilci z dušo in telesom«.

Med obiskom »hotuljskih« gasilcev sem naletela na dva

mlajša gasilca, ki sta mi natrosila nekaj informacij in tako ugodila moji radovednosti.

MATEJ PRAZNIK to verjetno ne spada v samo besedilo – mladinski referent, 29 let, pravi:

»Že kot otrok sem z veseljem spremljal delo gasilcev, zato vem, kako se počutijo danes naši pionirji in mladinci, ki jih vodim pri usposabljanjih in treningih v gasilskih spretnostih.

Da se mladi vedno bolj zanimajo za to »poslanstvo«, dokazujejo dobri rezultati in uvrstitve na občinskih in medobčinskih tekmovanjih, ki se jih zvesto udeležujemo.

Seveda pa je potrebno v treninge, ki jih imamo v času spomladanskih priprav trikrat na teden, vložiti kar nekaj truda in časa.

Na tovrstnih tekmovanjih najmlajši tekmujejo v prenašanju vode, v zbijanju tarče in v teku štafete z ovirami. Malo starejši pa se morajo izkazati v spretnostih raztegovanja in v sklenitvi cevovoda, nato pa z brentačo polnijo tarčo z vodo, pravilno morajo razvrstiti potrebno gasilsko opremo in tako kot pionirji pokazati svojo kondicijsko pripravljenost v teku štafete.

Mladi na srečanjih dokazujejo svoje spretnosti in se v dobri družbi silno zabavajo.

Kot aktiven gasilec sem rad pomagal izven službenega časa tudi pri gradnji doma, kjer dela nikoli ne zmanjka.

Druženje pa je tisto, kar me je že kot osnovnošolca pritegnilo, da sem postal gasilec.

V času požarne varnosti obiskujem tudi šole, kjer ozaveščam mlade o nevarnosti požarov in o preventivi, sodelujem pri razstavah gasilske opreme, najboljši del pa je vodenje gasilcev na izletih ob koncu naše sezone. Tako se mladi ne srečujemo samo po uradni dolžnosti, pač pa se radi zabavamo na piknikih in ob drugih neuradnih priložnostih.

JURIJ POTOČNIK – 25 let, referent za UKV postaje in »gospodar« doma:

»Moje druženje z gasilci se je pričelo pri enajstih letih, ko sem vstopil v društvo kot pionir.

Že kot »firbčen« otrok sem bil navdušen nad gasilskimi zgodbami iz risanke »Gasilec Samo«. Vse to je v meni zbudilo navdušenje, da sem bil vedno željan novih izzivov. Med gasilci, kjer se ves čas nekaj dogaja, pa je življenjskih izzivov v izobilju.

V društvu pomagam mladinske-

mu referentu pri treningih najmlajših, predvsem pa skrbim za brezhibno delovanje UKV postaj, ki morajo biti v stalni pripravljenosti na klic v sili.

Kot »gospodar« doma sem tudi vedno prvi na mestu, da prevzamem klic »na pomoč« in nadalje razdelim postaje ostalim, da smo v času intervencije vsi na zvezi.

Bil sem prisoten na večjih požarih, kjer je bilo treba dati od sebe vse moči. Ko pa je ogenj pogašen, hitro pozabiš na napor in namesto pekočega dima, ki prej sili v oči in nos, ob misli, da si nekomu v stiski pomagal ali celo rešil življenje, čutiš veliko notranje zadovoljstvo.

Rad sem gasilec, saj mi je druženje z njimi dalo novih prijateljev, s katerimi po opravljenem delu radi zavijemo v kakšen bar, kjer pa namesto požara gasimo žejo.

Ravno 19. julija pa so si gasilci omislili slavnostno otvoritev novega gasilskega doma in ob tem počastitev 80. obletnice obstoja in delovanja PGD Kotlje.

To je več kot dovolj velik razlog za tridnevno praznovanje, ko v kraju lahko na ves glas zadoni gasilska himna, ki krajanom veselelo naznanja slavnostni obisk velikih gostov, ki se s svojo prisotnostjo skupaj z domačini veselejo velike pridobitve.

Kaj takega Kotlje ne doživijo vsak dan.

»Kdor čaka, dočaka«, pravi pregovor. Kotuljski gasilci pa vedo, da so svoj novi gasilski dom dočakali le tako, da so krepko pljunili v roke in s skupnimi močmi opravili marsikatero delo, ki je zahtevalo žrtvovanje njihovega prostega časa in mnogo truda.

Ko se danes ozrejo nazaj, je njihovo zadovoljstvo ob pogledu na lepo stavbo, ki se mogočno bohoti ob cesti, še toliko večje. Dokazali so, da se »v slogi, ki daje moč, da premikati gore.«

Ob njihovi obletnici in ob otvoritvi novega gasilskega doma jim čestitam in želim čim manj klicev NA POMOČ. ▲

ZVEZA HRANILNO KREDITNIH SLUŽB SLOVENIJE, p.o. LJUBLJANA
POSLOVNA ENOTA SLOVENJ GRADEC
Telefon 02 883 93 00

Blagajniška mesta:

Slovenj Gradec, Celjska 7	tel. 02 88 39 313
Mislinja	tel. 02 88 50 210
Dravograd	tel. 02 87 70 140
Radlje ob Dravi	tel. 02 87 70 150
Prevalje	tel. 02 87 50 220

V naši hranilno kreditni službi vam nudimo zaupno, zanesljivo, varno in gospodarno urejanje vaših denarnih zadev. Poslužimo s poslušom za vsakega komitent.

VARČEVANJE

Ponujamo ugodne obrestne mere za vse vrste vezanih tolaških depozitov.

TRANSAKCIJSKI RAČUNI:

- za samostojne podjetnike, društva
- za imetnike dopolnilnih dejavnosti na kmetijah
- za fizične osebe

NOVA PONUDBA:

HRANILNA KNJIŽICA OBROČNEGA VARČEVANJA

KREDITI:

- vse vrste dolgoročnih in kratkoročnih kreditov, ugodno tudi za nakup kmetijskih zemljišč

DODATNA PONUDBA.

- **MAGNA** kartica
- plačilna kartica **ACTIVA** – možnost dviga gotovine na bančnem avtomatu
- vplačilno mesto za **vzajemne sklade KD Investments (GALILEO, RASTKO, KD BOND)**
- zavarovalniške storitve za zavarovalniško hišo SLOVENICA

OHRANJAMO TRADICIJO IN SKRIMO ZA RAZVOJ!

VIHARNIK

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d.d.
2380 Slovenj Gradec, Vorančev trg 1
Telefon: 88/ 43-332, faks: 88/ 42-684

E-mail: viharunik@gg-sg.si

Direktor: Silvo Pritrznik, univ.dipl.inž.gozd.

Odgovorna in glavna urednica: Ida Robnik

Uredniški odbor: Marlena Humeč, Gorazd

Mlinšek, Jože Potočnik, Ida Robnik in

Brane Šimik

Likovna urednica in grafično

oblikovanje: Marlena Humeč

Lektorica: Marta Krejan

Priprava za tisk: Forma Hutter, Maribor

Tisk: ZIP CENTER, Ravne na Koroškem

Vse pravice pridržane,

© Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec 2003.

Fotografije in teksti © avtorji

Oblikovalska zasnova Viharnika: Peter Vernik

Avtorica fotografije na naslovnici:

Milena Trejčak

TUDI POČASI SE DALEČ PRIDE

NEVENKA KOTNIK

Krajani Sel smo s tem pregovorom bodrili drug drugega ob spoznanju, da bo treba še kar nekaj časa počakati, preden bo skozi našo vas stekla črna asfalt na cesti, ki si jo že tako dolgo močno želimo.

Tujec, ki se enkrat v letu pelje tod, lahko vidi, da so tudi na področju prometne infrastrukture v kraju že kar dobro vidni sledovi dela.

Pred dobrim mesecem dni smo krajani na cesti v smeri lovske koče Slovenj Gradec, med kmetijama Vrčkovnik in Vržišnik, nenadoma naleteli na težke tovornjake s peskom in druge stroje, ki jih pri svojem delu uporablja Cestno podjetje Maribor. Po kratkem pogovoru so nam delavci hitro razkrili svoje delovne načrte.

Kljub zamudam, ki smo jih utrpeli, ko nas na poti proti domu niso kar takoj pustili mimo, nas je hitro obšlo veselje: »Zdaj pa bo. Dočakali bomo asfaltirano cesto.«

Navsezadnje se tudi na podeželju, tako kot v mestu, raje vozimo po gladkih cestah, kjer ni toliko prahu, ki zna biti v teh poletnih mesecih še posebej nadležen.

Navdušenju je kaj kmalu sledil priokus razočaranja, ko so že po stotih metrih z urejanjem ceste zaključili. Ni nam preostalo drugega, kot da se potolažimo z mislimi: »Še drugo leto kakšen meter, pa bo povezana glavna prometna žila, ki se leno, a vsako leto za kakšen dodatni meter vije skozi vas.« ▲

Zemeljska dela: najprej so pridni delavci pričeli z zamudnimi zemeljskimi deli; Asfaltiranje: asfaltna črnina je cesti že dala novo lepo podobo. Foto Marjan Hovnik

LEPA NEDELJA V BRDAH

FRANC JURAČ

V mesecih juniju, juliju in deloma tudi v avgustu so po naših krajih lepe nedelje, ki bolj kot vse druge prireditve združujejo krajanje. Mnogi se udeležijo procesije, v kateri se skupaj odpravijo do štirih oltarjev oziroma znamenj in pri vsakem zapojejo evangelij. Procesija je lahko pred mašo ali pa po njej. Tako je bilo letos tudi pri cerkvi svete Magdalene na Brdah (na posnetku), ko so se procesije udeležili kar vsi krajanje. Po procesiji se domačini radi zbero okoli cerkve, kjer malo poklepetajo, nazdravijo drug drugemu in zapojejo. ▲

Za lepo nedeljo so cerkev svete Magdalene na Brdah lepo okrasile domače »krinčljavke«. Foto Franc Jurač

V PODGORJU SO FURMANI VOZILI

FRANC JURAČ

V Podgorju pri Slovenj Gradcu so letos že trinajstič pripravili tradicionalno prireditev »Furmani po cest peljajo«. Prireditev je bila tudi letos na Novakovem travniku.

Tu so se srečali konjeniki, kočijaži in konjske vprege z vozovi.

Prikazali so stare običaje in opravila: postavitve »olcarske bajte«, predstavitev »štepaha«, »mašinarje« žita, zlaganje sena v kopo, izdelavo rož in prtičkov, kuhali so žganje in kovali konje. Na prireditvi, kjer so ponujali dobrrote iz naših kmetij, pa so tekmovali kosci in grabljice.

Tako so furmani nekoč vozili les iz gozdov Uršlje gore. Foto Franc Jurač

OBNOVILI CERKEV SVETE BARBARE

FRANC JURAČ

Na Zgornjem Legnu nad Slovenj Gradcem na višini 825 metrov nadmorske višine leži cerkev svete Barbare, ki kot podružnična cerkev spada v župnijo Šmartno pri Slovenj Gradcu. Cerkev se prvič omenja leta 1519 in je enovite gradnje iz 16. stoletja. Ker jo je najedal zob časa, so se tamkajšnji krajani odločili, da bodo ob pomoči donatorjev in Zavoda za spomeniško varstvo Maribor zunanost cerkve adaptirali. Uspelo jim je, da je zvonik dobil novo streho, cerkev pa novo zunanjo obleko. Da je delo bilo kar najhitreje končano, gre vsa pohvala ključarju **Vinku** in njegovi ženi **Nadi Gotovnik**, ki sta, poleg domačinov, v adaptacijo cerkve vložila veliko truda in dela. Stroški obnove cerkve so veljali okoli tri milijone tolarjev. Tudi notranjost cerkve je nujno potrebna popravila, zato se bodo, ko bodo zbrali denar in vsa potrebna dovoljenja, lotili obnovitvenih del še znotraj cerkve. ▲

POMOČ POGORELIMA

FRANC JURAČ

V Društvo invalidov Slovenj Gradec je včlanjenih skoraj tisoč osemsto članov. Društvo v okviru svojih aktivnosti posveča posebno skrb članom, ki so v stiski oziroma prizadetim, ki potrebujejo kakršno koli pomoč.

V letošnjem letu je dvema članoma, **Štefki Zaponšek** iz Završ in **Ivanu Nagliču** iz Pameč, požar uničil gospodarski poslopji. Društvo invalidov Slovenj Gradec je oškodovancema prispevalo vsakemu po 250.000 SIT pomoči, Štefki Zaponšek pa je Aktiv društva invalidov Mislinja k temu dodal še 100.000 tolarjev.

Ivan Naglič in Štefka Zaponšek

JE MLADINA RES TAKO POKVARJENA?

ALEŠ TACER

Vprašanje iz naslova se nam postavlja ob različnih dogodkih, ki smo jim bodisi priča ali pa zanje samo slišimo.

Veliko je govora o nepravilni vzgoji mladih, starši zvrčamo krivdo na šolski sistem in učitelje, le-ti spet na starše, policijo, državo in kaj vem na koga vse še. Vse skupaj seveda ni iz trte izvito, nekatere trditve držijo in če vprašate mene, nosimo delno krivdo vsi zgoraj naštetih. Pa še kdo zraven. A stanje vendarle ni tako alarmantno, kot se zdi. Res je, da je vedno več deviacij v sredini mladih, ki zadovoljitev svojih potreb iščejo v preobilju prostega časa prepuščeni zakonu ulice, a vse le ni tako črno.

Z avtom sem se vračal iz službe skozi Radlje. Malo sem se ustavil ob vhodu v mesto in se zadržal v pogovoru z bratranec ter njegovo mamo, potem pa pot nadaljeval. Sredi trga, ob prehodu za pešce sta stala dva mlada fanta. Videl sem, da čakata na prost prehod, zato sem pritisnil na pedal zavore in obstal. Nikoli se nam ne mudi toliko, da ne bi premgli olike na cesti, sem pomislil. Pa tudi v zakonu o CPP je jasno zapisano, da imajo pešci prednost, sploh na označenem prehodu. Vidno presenečena, da sem ustavil, sta fanta zakoračila čez cesto.

Ob tem sta me pogledala in se mi nasmehnila. Zaznal sem naklonjenost na njunih obrazih. Mimogrede mi je eden izmed njih dal z roko znamenje, da nimam prižganih luči. Seveda, pozabil sem!

Bežno srečanje je prešlo v nekaj lepega. V nekaj strpnega in obojestransko koristnega. Kako malo je treba, da se doživi lep trenutek. A iz trenutkov je sestavljen čas in z njimi merimo kakovost našega življenja. In res ni treba biti črnogled - z drobnimi, a lepimi trenutki lahko obogatimo naše življenje in življenja drugih. ▲

OGLARSKI DNEVI POD MALO KOPO

MILENA TRETJAK

1. V juliju so se domačini Razborce, Male Mislinje in Golavabuke kar nekaj večerov zapored zbirali, da so pripravili vse potrebno za oglarske dneve pod malo Kopo.

27. julija, se pravi v nedeljo, ko je bila na Pungartu tudi lepa nedelja, je oglarja **Rudolfa Strmcnika** obiskalo veliko radovednežev. Na sliki je Rudolf ravno sredi dela.

2. Domačini so Rudolfu pripravili tudi potrebno »kalibo« iz skorij, v kateri je bival v času kuhanja kope.

3. Ker je bila lepa nedelja, se je na Pungartu zbralo veliko domačinov, ljubiteljev planin in drugih.

ŽE DVANAJSTIČ KRES NA ČREPIČU

SILVO JAŠ

Črepič je poznana razgledna točka, ki leži 850 metrov nad Mislinjo. Hrib imajo radi pohodniki, saj se jim na vrhu razprostre čudovit razgled na celo Mislinjsko dolino.

Zato ni čudno, da so pred dvanaajstimi leti člani Planinskega društva Mislinja na pobudo **Hilde Tovšak** proslavili dan samostojnosti Slovenije prav tukaj na Črepiču in prižgali kres. Od takrat dalje zagori kres vsako leto ob tem času. Letos so ga pripravili v sklopu prireditev ob občinskem prazniku.

Kres so tudi letos postavili delavci žage Cemprin. Da je bil zares velik, se vidi tudi na posnetku. Vanj so zložili kar dvanaajst kubičnih metrov lesa, večino tega je prispevala žaga Cemprin, nekaj Gozdarska zadruga in še mnogi drugi.

Veličasten kres so lahko opazovali prebivalci Mislinjske doline, udeleženci kresovanja pa so zadovoljni dostojno proslavili državni praznik.

Delavci žage Cemprin že sedmo leto postavljajo »Črepiški kres«.

TEDEN ŠPORTA V PODGORJU

MARTA KREJAN in ROBI STRMČNIK

V našem kraju je bil vedno dokaj velik interes za organizirano rekreacijo in športne prireditve, ni pa bilo primernih prostorov in organizacij, s pomočjo katere bi se taki programi izvajali. Podgorčani smo staknili glave in pred šestimi leti ustanovili športno društvo, ki zdaj šteje prek sto petdeset članov.

V sodelovanju z Osnovno šolo Podgorje in Mestno občino Slovenj Gradec se je začela organizirana rekreacija, ki redno poteka vsa leta, tako da je predvsem pozimi šolska telovadnica nenehno zasedena. Da smo člani športnega društva resno zgrabili za delo, med drugim dokazujejo mnoge prireditve, turnirji, tekme, teniško igrišče, igrišče za odbojko na mivki, in najnovejša pridobitev – večnamenska športna lopa. Precej zaslug za to, kar je bilo v teh šestih letih narejenega na področju športa, pa ima še posebej naš član **Jože Jeromel**. Brez njegovih idej in sodelovanja bi bilo športno društvo za marsikaj prikrajšano.

Prva nedelja v letošnjem juliju je bila za Podgorje dokaj slovesna in zanimiva, saj smo vsakoletni tradicionalni teden športa začeli z otvoritvijo naše lope in peščenega igrišča. Piknika pa se nismo udeležili samo Podgorčani in člani društva, s svojim obiskom so nas počastili: predsednik Primestne vaške skupnosti Podgorje **Ivo Pačnik**, slovenjegraški župan **Matjaž Zanoškar**, podžupan **Jože Jeromel**, **Bogdan Kutin** in **Jure Šumečnik** ter svētiki in svētice, ki so se po uradnem delu pomerili med sabo na teniškem igrišču in se bosu podili za odbojgarsko žogo. Župana, ki se je potil skupaj z Jožetom Jeromlom, je v tenisu premagala dvojica Kutin-Šumečnik, na mivki, kjer so bili vsi štirje v isti ekipi, pa smo se izkazali Podgorčani.

Poleg VIP tekem, ki so popestrile letošnji prvi »športni dan«, smo v nedeljo, bolj za zabavo kot zares, trenirali odbojko na mivki, saj se je najbolj aktiven teden v letu začel ravno s to disciplino. Vreme je bilo ravno pravšnje za aktivnosti na prostem, vzdušje pa je bilo tudi zaradi piknika zelo sproščeno. Umazani od mivke, a zadovoljni z dnevom, smo se poslovali šele v poznih večernih urah.

Teden športa je organiziran tako, da vsak dan potekajo tekmovanja v najmanj eni športni panogi tako za moške kot za ženske, in sicer za različne starostne kategorije. Sodelujejo lahko Podgorčani in prebivalci okoliških krajev, pri čemer seveda ni nujno, da so člani našega društva. Najboljši prejmejo pokale ali medalje, vsi skupaj pa vsekakor uživamo v tekmah in druženju, bodisi kot tekmovalci bodisi kot navijači ali gledalci. Vedno imamo na zalogi tudi dovolj pijače in jedače ter delavne prostovoljce, ki se trudijo, da se zadeve odvijajo kot je treba. Leta

1997 smo v tednu športa tekmovali le v dveh panogah, in sicer v nogometu in streljanju, letos pa smo merili moči kar v osmih disciplinah.

Ponedeljek je bil namenjen odbojki na mivki in namiznemu tenisu. Igralce slednjega je budno spremljal **Bogdan Detečnik**, ki tudi sam dobro obvlada majhno žogico, Primož Kontrec pa je poskrbel za zabavo na pesku.

Jani Korošec je bil odgovoren za tekmovanje v »običajni« odbojki. Moške in ženske odbojgarske ekipe so se med sabo pomerile v torek, in sicer v telovadnici Osnovne šole. Tudi tokrat se je naše druženje zavleklo dolgo v noč, in to ne samo zaradi številčnosti ekip.

V sredo je bilo v zraku čutiti ogromno adrenalina, saj smo se moški pomerili v košarki. Marko Fišer se je izkazal za odličnega vodjo tekmovalcev, in razen običajnih in neizogibnih preprirov med igralci so bile vse tekme odigrane v pravem športnem duhu. Zmagovalni pokal je dobila ekipa, za katero smo že prej vsi pričakovali, da bo najboljša, saj so že tako dobri tekmovalci med sabo imeli Boštjana Rigelnika, igralca druge b slovenske košarkarske lige.

Jeromel, Zanoškar, Kutin in Šumečnik so se pomerili v tenisu

Za razliko od prejšnjega dne, so se v četrtek med sabo pomerili navdušenci nad »intelektualnim adrenalinom«, kar pomeni, da so bile njihovo orožje črno-bele figure. Odličen koroški šahist, **Branko Špalir**, ki je sicer poskrbel za poštene dvoboje, tokrat ni zmagal prvič; moram pa omeniti tudi njegov »osnovnošolski podmladek«, ki je delal preglavice celo izkušenim starejšim šahistom.

Tisti z mirno roko in ostrim očesom so se v petek popoldne srečali na ribniku **Antona Rogine**. Moški in ženske so streljali v tarče z zračno in malokalibrsko puško, otroci pa so se izkazali v rokovalstvu z zračno. Ekipnim zmagovalcem smo podelili pokale, posameznikom pa medalje. Za števje točk in objavo rezultatov takoj po tekmi sta poskrbela **Rajko Meh**

Ivo Pačnik in Matjaž Zanoškar sta prerezala trak

in **Alojz Kamenik**, ki sta poleg tega ves čas skrbela za varno izvedbo tekme.

Največ udeležencev – tekmovalcev in navijačev – se nas je v sobotni dopoldanski vročini zbralo na šolskem igrišču, kjer smo se pomerili v enem najpopularnejših športov. Pod vodstvom **Romana Hojnika** je osem ekip vse do večera brcalo žogo. Kot na vsaki nogometni tekmi, tudi tokrat ni šlo brez nesporazumov; za to je poskrbel sodnik(!), ki se je na lastno pest odločil, da bo za trenutek dal možnost »deliti pravico« mlademu navdušencu, ki nekoč želi opravljati to funkcijo. Seveda nam to ni pokvarilo zabave, saj so taki »ocvirki« za popestritev tako in drugače vročih dni prav dobrodošli.

Ko sem že ravno pri vročini, naj omenim, da ima naše društvo v načrtu čim prej urediti razsvetljavo na nogometnem igrišču, saj je tekanje za žogo dosti prijetnejše v večernem hladu.

V soboto zvečer je bilo razburljivo tudi na teniškem igrišču, saj se je zaključil turnir v tenisu, ki se je pod vodstvom Jožeta Jeromla vzpo- redno z ostalimi panogami odvijal ves teden.

Po podelitvi pokalov dvojicam in posameznikom smo si po uspešnem, a napornem tednu oddahnili ob hladni pijači, pri tem pa že kovali načrte za teden športa v letu 2004.

»Furmani po cest peljajo« je vsakoletna prireditev Kulturnega društva Podgorje, v sklopu katere potekajo tudi naši športni dnevi. Od nedelje do nedelje se torej enkrat na leto družimo in zabavamo Podgorčani, vsako leto pa prihaja tudi vedno več ljudi iz okoliških krajev.

Letošnji teden športa se je začel slovesno in pestro, končal pa se ni nič manj razburljivo, saj je na »furmane« prišlo izredno veliko zabave in druženja željnih ljudi, k čemur so precej pripomogli glasbeni gostje; Modrijani pač znajo ... ▲

Z najdražjo sva se pripeljala v Djekše, lepo vas sredi še lepše pokrajine na južni strani Svinjske planine. Na kačipotih seveda piše Diex. Djekše so najbolj severna slovenska vas na Svinjski planini. Ko poslušam imena, ki mi jih bere Nuška iz zemljevida, se mi zdi, da sem nekje v naših krajih: Lužniki, Verhovniki, Gradišniki, Ošepi, Priberniki, Pečniki in drugi rojaki živijo tod. Na karti in potem na spomenikih na »britofu« pa so bili Gradisch-nig, Wreschnig, Lessiak, Oschepp in tako naprej.

V Djekšah je lepa cerkev z dvema stolpoma, pokrita s skrilastimi ploščami in obdana z visokim obrambnim zidom, ki je pokrit z dvojno skrilasto streho. Na notranji strani zidu so galerije, s katerih so se branilci uspešno otepali napadalne golazni, predvsem Turkov. Med obrambnim zidom in cerkvijo je pokopališče, kjer so, kot že omenjeno, slovenska imena napisana po nemško in v nemščini napisane želje in priporočila za drugi svet. Le dvema duhovnikoma so se zahvalili za njuna dobra dela v slovenščini. V cerkvi je križev pot s slovenskimi podnapisi. Iz cerkve se je slišala nemška pesem in tudi na cesti nisva slišala slovenske besede. Nekaj posebnega na pokopališču so čerkove **čerkove** spominske plošče. Mladi Peter je komaj petleten umrl leta 1913, njegovo ime in lepe besede so napisane po slovensko, na plošči zraven njegove pa je vse v nemščini. Bilo je pač po plebiscitu.

Tudi okrog imena Svinjska planina ni vse čisto. Kolega zgodovinar mi je razlagal, da ime izhaja, oprostite, ker sem pozabil ali iz keltskih ali iz rimskih časov in je nekaj v zvezi s senco. Kolega geograf me je poučil, da je v ozadju imena svinec. Nemci pa so problem rešili s svinjo, torej so našo Svinjsko planino prekrstili v Sauvalpe ali če to prevedem nazaj v slovenščino je to Svinja planina. Njim je jasno, da imajo Sauvalpe, mi pa ne vemo ali je ta lepi razglednik Svinja planina ali Svinjska planina.

Sedaj pa še k svinjski peči.

Svinjska planina – pašniki in gozdovi.

Velika Svinjska peč. Z vseh strani se stekajo meje iz bodeče žice.

Križev pot v cerkvi v Djekšah.

Jezus tretjokrat pod križem pade

Jezusa slečejo in mu želca piti dajo.

Svinjska planina je pogorje, podobna je Peči in ima več vrhov. Na južni strani se začne s skoraj 2000 m visokim vrhom Grosser Sauofen, malo pred njo pa je Kleiner Sauofen. Pogledal sem v slovar: ofen je peč, takšna, ki na njej kuhamo. Torej imamo veliko in malo svinjsko peč. Seveda so ga pokidali s prevodom. Tam gori sta zares dve veliki skali, ki pa s pečjo nimata nič skupnega. Res pa je, da je po slovensko takšna osamelca skala tudi peč. Torej svinjam tam gori niso kuhali niti takrat, ko je bilo še vse slovensko niti sedaj, ko je v glavnem vse nemško.

Pa še o eni stvari nekaj besed: o kavi v Diexu. Zakaj pa sedaj ta Diex? Naročila sva dve kavi. Ljubezniva gospa je prinesla kar izdatne »porcije«. In koliko je stalo? Povprašala sva prijatelje, ki dosti potujejo po svetu. Od pet pa do deset EUR-ov bi nama zaračunali dobro kavico v Djekšah. Midva pa sva plačala v Diexu en EUR-o za dve kavi, ena je bila z mlekom, druga s smetano in kot že rečeno, prav veliki skodelici sta bili. Bojte se tistih, ki imajo majhne skodelice; ti te dvakrat »nategnejo«, enkrat tako, da drago plačaš in drugič tako, da v skodelici skoraj nič ni. Potem te še vprašajo: »Vam je teknilo?« Ali: »Je bilo okusno?« To se dogaja, kot vemo, predvsem pri nas na morju, ki je zato dvakrat slano.

Zdaj pa je že čas, da se poslovimo od Djekš, sicer ne bova videla najinih svinjskih peči. Na karti sva videla, da bo najbolje, če se zapeljeva do Petschnigkreuza, do Pečnikovega križa seveda. Tako sva tudi storila. Tam sva sva naletela na poučno zvijačo. Pri tistem križu je namreč križišče cest in ena pelje do Wolftraten, ki je bil vmesni cilj najinega potovanja. Na taki, bi rekel »poflikani« tabli, ki jim najbolj verjamemo, je pisalo: Cesta je v skrajno slabem stanju! Torej, če le morete pojdite peš! To pa je turizem, sem si rekel, ti vedo kaj se spodobi. Šele, ko sva se po tej nadvse slabi cesti vračala, sva uvidela, da je tablo napisala in postavila zvita buča, ki ji je le do

tega, da se nepovabljeni ne bi vozili po tej cesti, naj hodijo peš, je bolj zdravo. Kajti cesta je makadam »1A«.

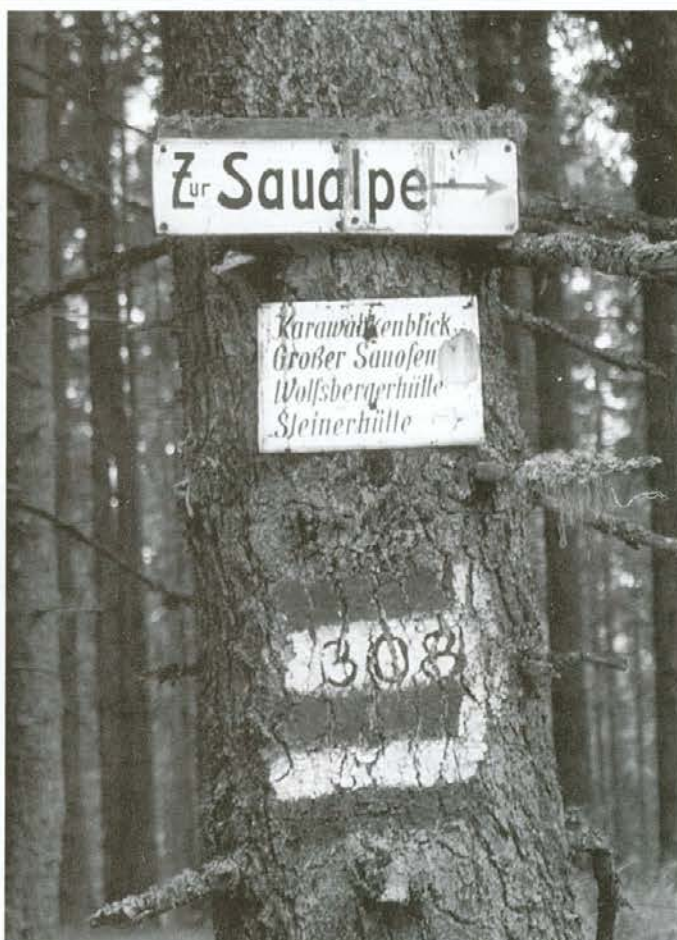
Po lepi in dobro markirani stezi sva hodila ne prehitro ne prepočasi skozi smrekove monokulture, mimo »frate«, posajenih s smreko. Smreke so bile v zgornji polovici kosmate od svežih vej, v spodnjem delu pa od suhih. In pogledal sem kako lepote rastejo v višino pa je tam taka moda, da ostajajo bolj drobčkene in majhne. Na tistih fratah so posadili smreko in jo skrbno pomazali z belo obarvanimi kemikalijami ali pa obdali s kosmi volne, da bi srnice vedele, da to ni zanje. »Smrečinke« pa so bile takšne, kot da bi premišljevale, ali bi ostale na tem svetu ali bi šle na drugega Seveda je tu že kar visoko, a do gozdne meje je še vedno 200 do 400 m.

Nikakor nočem pozabiti, kako so kmalu po osamosvojitvi nekateri naši politiki kovali v zvezde koroške modele gospodarjenja z goloseki in monokulturami. Videti te gozdove bi bilo zanje prav poučno. Z veseljem bi jim jih pokazal, ne zaradi gozda, ampak zaradi njihove zaverovanosti v tisto, kar je čez mejo, kjer je vse najboljše, doma pa vse slabo.

Med takšnim, že kar nadležnim premišljevanjem, sva prišla na Wolftraten, križišče cest in vlak. Tu je bila ob vlaki posajena kar dolga vrsta jerebik. Da jih ne bi »zmazali« srnjaki, so jih zaščitili na različne načine: ovili so jih s plastičnimi trakovi, jih obdali z mrežo ali pa s prerezanimi cevmi približno 1,5 do 1,8 m visoko. In so prišli jeleni, ki so jih na višini ca. 2 do 2,5 m prav lepo ogulili. Malo naprej sva prišla do zanimive ograje, visoke kar okrog 3 m. Na levi mlad gozd, na desni mlad gozd. Čemu ograja? To bo, sem si rekel, to bo: lahko, da lastnik noče spustiti jelenov k sosedu, ker jih bo kar sam »popokal« ali pa se boji, da bi sosedovi prišli k njemu v pašo. Le kdo bi vedel? Že nazaj grede sva videla še druge nenavadne oblike zaščite mladih dreves: macesne so zaščitili z nekakšnimi na pol upognjenimi pokrovčki od konzerv, preluknjanimi tako, da so skozi odprtine potegnili veje. Videl sem tudi železne palice, visoke okrog meter, na katere so prečno privarili palice v obliki križa. Javor, tudi tega sva videla, so zaščitili s plastičnimi tulci,

Cerkove plošče. S plebiscitom je prišlo ponemčenje.

Kažipot na Sanalpe in »Groser Sanalpen« Foto ▲▼Karel Zagorac

tako kot delamo pri nas. Morda se zdijo te opazke malo zlonamerne, pa niso, saj bi rad samo opozoril na velik problem obnove v smrekovih monokulturah in iskanje uspešnih in poceni ukrepov zaščite.

To sem ti želel povedati, spoštovani bralec, da so monokulture žalostna in dolgačasna stvar pri ljudeh in v gozdu.

Pot se prav počasi vzpenja, enoličnost monokultur pa naju spremlja še kar naprej. Ha, kaj pa je zdaj to? Ob poti je namreč cela vrsta plastičnih svetlobnih odbojnikov, ki jih postavljajo ob cestah, da na njih ponoči odsevajo luči avtomobilskih žarometov. Ni treba biti posebno bister, da vidiš še en obraz lastnine. Odbojniki, ki namreč sem res ne

sodijo, podnevi in ponoči pripovedujejo: To je moje! Saj ni nič slabega, če oznanjaš meje svoje lastnine. Tudi divje živali to počnejo, ene praskajo svoje znake na drevesa, druge prav v ta namen izločajo posebne dišave. Se pa te in one divje stepejo s pritepencem, ki je morda spregledal te znake. Pa niso bili le odbojniki, videla sva betonske mejnike in zraven njih z živo barvo pobarvane količke. In zgoraj na prostranih pašnikih, kjer ni več gozda, se iz vseh strani stekajo ograje iz bodeče žice, da komaj najdeš prehod med njimi. Ob to se ne bi niti kaj dosti spotaknil, če se ne bi spomnil kako smo imeli meje urejene pri nas na gozdnogospodarskem območju Slovenj Gradec. Prva stvar, ki so jo urejevalci gozdov v petdesetih letih prejšnjega stoletja naredili, ko so prvič urejali gozdove, je bilo urejanje lastniških mej. Skupaj z lastniki so jih poiskali in označili na terenu. V desetletjih se je komajda kaj spremenilo. Meje so lastniki priznavali in upoštevali. Mejni spori so bili zelo redki, če pa je do njih že prišlo, so si sprti mejaši izpovedali zgodovino treh rodov nazaj. Mislim, da so bile urejene meje v naših gozdovih velika stvar. Škoda je, da jih sedaj opuščajo, češ da je lastnik odgovoren za svojo lastnino in s tem tudi za meje. Morda bi morali lastnike vzpodbujati, da bi meje vzdrževali in vzpostavili nove, kjer je prišlo do sprememb lastništva, in jim pri tem pomagati.

Na poti sva srečala tudi lisico in veverico, ki sta se neopazno umaknili s poti. Gozd se je pričel redčiti, odpirati so se pričeli razgledi in z mislimi sva se preselila na lepše. Splezala sva na Großer Sauofen, kjer sta velik križ in spominska knjiga. Opravila sva obred, ki je na vrhu običajen, vpisala sva se v knjigo, odvezala nahrbtnik, se lotila malice in razgleda. Ne vem, če je še kje tako lep razgled na naše slovenske hribe kot prav od tu. Vse je pred teboj: Pohorje, Uršlja gora, Peca, Olševa, Raduha in potem veriga Savinjsko-Kamniških Alp, ki pokažejo obraz iz najlepše strani, Karavanke od Tolste Košute do Kepe, pa razkošje Julijcev s Triglavom in Jalovcem, ki je od tu še posebej lep. Že iz Italije kukata sem mogočna Montaż in Viš. Za lepoto, hvala bogu, pač ni državnih mej. ▲

* 1968
+ 2003

SIMON POGOREVC

Pretreseni smo prejeli vest o nenadni tragični smrti Simona Pogorevca. Bil je lep sobotni julijski popoldan, Simon je bil še v službi, proti večeru je še nekajkrat usmeril pogled s svojega delovnega mesta proti domu in nič hudega sluteč se je po končanem delu, kot mnogokrat poprej, želel vrniti med domače. Toda domov ni prišel več živ. Le nekaj kilometrov pred domom ga je izdala cesta in mu v najlepših letih mladostnega veselja in radosti vzela življenje. Kruta in prerana smrt ga je v delcu sekunde vzela in iztrgala iz objema ljubeče mame in očeta, pa od brata Francija ter od številnih prijateljev in znancev.

Simonu Pogorevcu je stekla zibelka 16. februarja leta 1968 na Tempranovi domačiji, kjer je svoja otroška in pozneje mladostna leta preživel ob prijetnem družinskem ognjišču, pod skrbnim in ljubečim varstvom mame Marjane in očeta Toneta ter odraščal z bratom Francijem v tem lepem kraju, pod obronki javorjevih gozdov.

Že v osnovnošolskih letih je veliko razmišljal o nadaljnjem šolanju in o pridobitvi poklica. Izšolal se je za elektrotehniko. Poleg svoje redne službe je vzljubil številne konjičke; začel je med jadrnalne padalce, bil neizmerni ljubitelj planin in gora, ne samo domačih, visoke vrhove je osvajal tudi v tujini. S svojim strokovnim znanjem je prišel med slovenske radioamaterje in bil član Radio kluba Slovenj Gradec, s katerim je velikokrat sodeloval na raznih tekmovanjih, skupaj z nami pa je opravil nešteto radioamaterskih zvez in pogovorov z domačimi radioamaterji in tistimi preko meja ter tako spoznaval nove prijatelje.

Ob nedeljah je nešteto krat pripeljal svoje starše k jutranji maši. Veliko skrbi in časa je posvetil tudi delu na kmetiji, ki mu je bila namenjena. Kako lepo je bilo, ko nam je pripovedoval o lepo obdelanih domačih travnikih in njivah. Vedeli smo, da je s svojo pridnostjo in prizadevnostjo skrbel za red in razvoj v domačem gozdu ter se mu razdajal in bil v njem kot vitko drevo v mladi kulturi.

Usodno je na cesti ugasnil njegov prijazen in dobrodušen prijateljski nasmeh. Smrt je premagala življenje. Sedaj na robu ceste tragičnega dogodka gorijo sveče, nas opominjajo in nas bodo še dolgo spominjale, da se je v naročju brata Francija tu za vedno končalo mlado Simonovo življenje.

F. Jurač

+ 2003

Prazen dom je in dvorišče,
zaman oko te naše išče.
Nič več ni tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih rok ostaja.

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi dragega moža, atija, starega ata in brata

RUDIJA JEROMLA

iz Andraža nad Polzelo

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovane sveče in svete maše. Hvala tudi vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujemo: vsi njegovi

* 1901
+ 1963

V SPOMIN

IVAN SREBNIK – POGAČ

Letos septembra mineva štirideset let, odkar smo se poslovili od čudovitega človeka, kulturnika in humanista, kmeta Ivana Srebnika, po domače Pogača z Ojstrice.

Več kot trideset let je bil organist na Ojstrici in vodil je dva pevska zbora, cerkvenega in prosvetnega. Orglati ga je naučil župnik Urh Hafner, ki je prišel na Ojstrico 1915. leta. Igral je tudi klarinet pri ojstriški godbi, vendar je to kaseje opustil. Imel je naročenih več časopisov in stalnih knjižnih zbirk. Hranil je več sto let stare knjige, ki jih je med vojno rešil pred Nemci tako, da jih je zakopal v zemljo.

Bil je član kmečke zadruga in že po prvi svetovni vojni je uvažal zaščitna sredstva za žita, predvsem za ozimna. Stara žita so rada polegala, zato je začel sejati nove boljše sorte. Zadruga v Dravogradu je zelo skrbela za selekcijo novih boljših sort žita in goveje živine. Pogač je na selekcijskem sejmu bikov vedno dobil licenco za (razplod)? kvalitetnega bika.

Po letu 1945 je bil delegat na kongresu OF v Ljubljani za okraj Dravograd. Bil je tudi delegat v okrajnem ljudskem odboru v Dravogradu. Kot član v gradbenem odboru je bil pobudnik gradnje ceste iz Dravograda na Ojstrico in napeljave elektrike na Ojstrico.

Z ženo Marijo sta imela enajst otrok. Danes jih živi še šest.

Morda še zanimivost, da so mu na »ohceti« pri Moriju na Ojstrici leta 1926 igrali vsi godbeniki ojstriške godbe in se mu tako oddolžili za njegovo kulturno delo v njihovem kraju.

ZAHVALA

Sonce vzhaja in zahaja
In življenje nas obdaja.
Misli naše zdaj so tam;
od koder čakali te bomo zaman.
Na grobu vetrič zdaj pihlja
in ti rožice v spomin maja.

Ob vse prerani in boleči izgubi našega dragega sina, brata, strica in nečaka

SIMONA POGOREVCA iz Srednjega Doliča pri Mislinji

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence, cvetje, sveče in za svete maše. Prav lepa hvala vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih in nam izrazili sožalje. Iskrena hvala Kolektivu in sodelavcem Elektrarne Šoštanj za spremstvo na pogrebu, govornikom za ganljivo izrečene besede slovesa, gospodu župniku Mirku Hrovatu za lep pogrebni obred, domačim pevcem za zapete žalostinke med mašo zadušnico in pred odprtim grobom. Hvala pihalnemu orkestru Zarja iz Šoštanja ter pogrebni službi Jerneja Zaveršnika iz Šentilja pri Mislinji.

Žalujemo: mama Marjana, oče Anton, brat Franci in ostali sorodniki.

ZAHVALA

24. junija 2003 nas je po hudi in neozdravljivi bolezni v 73. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek in tast

STANKO OGRIZ

gozdni delavec – sekač v pokoju iz Legna 155

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom ter vsem, ki ste nam v hudih trenutkih priskočili na pomoč, darovali vence, cvetje, sveče, svete maše ali kakorkoli pomagali.

Posebno zahvalo izrekamo osebju kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Slovenj Gradec, godbi na pihala Slovenj Gradec, pevkam ženskega pevskega zbora Slovenika Šmartno, govorniku Radu Kresniku za lepo in ganljivo povedane besede slovesa in gospodu nadžupniku in dekanu Francu Rataju za opravljen pogrebni obred.

Posebna hvala tudi pokojnikovim bratom: Bertlu, Tonetu, Ivanu in Francu ter sestram: Emi, Slavki in Veri z družinami. Hvala tudi Jeznikovim, Popijalovim in Klevževim.

Žalujoči: žena Gelika, hčerka Cvetka z družino, sinova Peter z družino in Rajko.

* 1950
+ 2003

OTO GALER

V torek, 3. junija 2003 smo se na perniškem pokopališču poslovili od našega krajana, mladega gospodarja Perničnikove domačije, katerega življenje se je izteklo za posledicami kapi v slovenjegraški bolnišnici.

Njegovo življenje se je pričelo 25. oktobra leta 1950, ko ga je mati Marjeta kot prvenca položila v zibelko. Za njim sta se v krajšem obdobju rodili še sestri Jožica in Marica. Starša sta jih z ljubeznijo vzgajala v tistih trdih časih, kakor sta pač zmogla ob trdem delu na strmi kmetiji. Otrokom sta privzgojila čut do poštenosti ter veselje do dela. Ko so odrasli, sta si hčerki ustvarili družine ter se odselili. Ko sta starša obnemogla, je kmetijo prevzel Oto. Osnova si je družino. Ko se je le – ta večala, si je poiskal še dodatni zaslužek, najprej pri podjetju Surovina v Radljah, kasneje pa v Ribogojnici ob Bistrici.

Za kmetovanje je kupil nekaj strojev. Imel je še velike načrte za posodobitev kmetije, vendar mu jih je prekržala bolezen, ki ga je prignala v invalidsko upokojevo. Enaka bolezen je prizadela tudi njegovo mater. Tako na Perničnikovi domačiji, ki nosi ime našega zaselka in je prva ob stari občinski poti, ki vodi iz doline v naš kraj, ni bilo več napredka. Bolezen in smrt sta posegli v upe in načrte na tej domačiji.

Želimo mu miren počitek ob svojih dragih. Svojci, prijatelji in izvoljenka Vera ga bodo ohranili v lepem spominu.

L.M.

* 1924
+ 2003

ANICA ŠTEHARNIK

Človeško življenje je ogrlica iz drobnih zgodb in ogrlica Aničinega življenja je iz samih svetlečih in zlahtnih biserov. Osnutek za ogrlico je bil narejen 6. julija 1947 z njenim rojstvom mami Tončki in očetu Štefanu. Rojstni kraj Brde ji je oblikoval prve otroške spomine, lepota pokrajine Brd ji je pustila sledi in ljubezen do narave, ki jo je spremljala do konca življenja. Rojevale so se sestre in bratje in med sedmimi otroki je bila Anica najstarejša. Pomagala jim je, jih pazila, bila je njihova negovalka, skratka, materina desna roka.

Osnovna šola Šmartno jo je opismenila in ji nadalje bogatila znanje, ji privzgojila ljubezen do knjig in nadaljnega izobraževanja. S svojo skromnostjo in pridnostjo je nizala biserce na svoji ogrlici življenja, tako v bolnišnici, kjer je bila v službi, kot v odnosu do onemoglega očeta, do družine.

Leta 1965 se je poročila s Franjem Šteharikom iz Raven na Koroškem. V zakonu sta se jima rodila hčerka Anita in sin Denis. Velika ljubezen je združevala to družinico. V enem izmed pisem svojemu možu je zapisala: »Loči naju usode vihar, srce naju ne loči nikdar.«

In še veliko čudovitih misli je zapisala, ki bodo njenim potomcem drag spomin in usmeritev v tokove življenja, ki človeka nosijo v svetle, pa tudi kalne vode.

Družinsko idilo je vznemirila moževa bolezen. Anica ga je negovala, korajžno se je spoprijemala z delom in problemi. Otroka sta odrasčala in zvečer so z ljubeznijo počivale njene utrujene oči na spečih otroških glavicah. Ko sta si otroka ustvarila družine, so bili vnuki tisti sončni žarki, ki so razsvetljevali boleč delovni vsakdan.

Pred osmimi leti ji je umrl mož in vso ljubezen je poslej usmerila v otroka in njuni družini. Na ogrlico se niso več nizali le biserci, ampak veliki, lepi biseri, zlasti še po letu 1995, ko se je invalidsko upokojila in je imela več časa zanje.

S svojo boleznijo ni želela nikogar obremenjevati. Razdajala se je še vedno vsem, ki jih je imela rada in nikoli ni pričakovala povračila. Bila je rdeči cvet, razsut po mizi; tako se je razsulo njeno goreče srce v ljubezni za družino.

Njene kreposti so se rojevale v naravi, ki je zvesta tistim, ki jo ljubijo. In Anica jo je do konca, s svojo prijateljico Zdenko Gašper, ki ji je bila čudovita in zvesta opora pri premagovanju tegob. Tudi skupina Jasmin ji je pestrila vsakdan s pogovori, pohodi, druženjem in ji nesebično dajala hrano za dušo.

Boleče je bilo gledati, kako jo bolezen trga od nas, pa vendar ni mogla odnesti vseh njenih dragocenosti. Biseri njene ogrlice še naprej osvetljujejo v mislih in dejanjih njene drage ljudi, ki globoko žalujejo za njo.

Svojci se iskreno zahvaljujejo za izraze sožalja, za vse lepe misli, ki so jih prizadeti ob slovesu poklonili pokojnici, za sveče in svete maše. Hvala vsem, ki bodo ohranili spomin in se ustavljali ob njenem grobu. Hvala zdravstvenemu osebju splošne bolnišnice Slovenj Gradec in onkološkega inštituta v Ljubljani za lep in human odnos in lajšanje bolečin naši Anki. Hvala častitemu gospodu župniku za pogrebni obred, pevkam za zapete žalostinke, igralcu Tišine, zastavonoši, praporščakoma in pogrebni službi.

Anica Meh

ŽETEV ŽITA NEKOČ IN DANES ALI ZGODBA Z NASLOVNE STRANI VIHARNIKA

MILENA TRETJAK - tekst in foto

Na koroškem podeželju še živijo ljudje, ki se spominjajo časov, ko so sejali in želi žito skoraj na vsaki kmetiji, danes pa ljudje pri takih opravilih bolj redko opazimo.

V mesecu juliju ali avgustu, odvisno od vremena, postane klas žita zrel. Ko gospodar oceni, da je zrno dovolj trdo, se na kmetiji pripravijo za žetev. Pri tem opravilu pa je zelo pomembno, da je lepo vreme.

Zanimiva je delitev dela, ki se je ohranila še do danes. Žito se najprej pokosi, kar je delo starejšega sina. Za njim nastaja red ali vrsta, iz katere nato mlajši brat dela pase. Potem pa je tu že delo gospodinje, ki mora delati snope, za njo pa nekdo snop zveže. Za to ponavadi poprosijo soseda. Zadnje opravilo pa je delo samega gospodarja, ki mora narediti martinčke oziroma kope.

Ko je žetev končana, se martinčki približno deset dni sušijo; pač odvisno od vremena. Suho žito zvozijo na senik, kjer se opravi še zadnje delo: s pomočjo mlatilnice za žito ločijo slamo od zrna. ▲

1. Žito je potrebno najprej pokositi, narediti pase in snope, nato pa snope zvezati in narediti martinčke.

2. Sredi dela je potreben tudi počitek

3. Martinčki narejeni in žetev skoraj končana; pred leti na kmetiji Gril v Mali Mislinji.

4. Žetev je končana, martinčki potrebujejo samo še sonce, da se posušijo. Takšni martinčki so danes prava redkost, pa vendar sem jih lahko zajela v objektiv na kmetiji Potočnik, po domače pri Trnjaku v Razborci.

Po drugi svetovni vojni, ko so bile ustanovljene Kmetijske zadruge ZOJ, so v mnogih krajih kmetje in zadrugni delavci pričeli graditi zadrugne domove. Eden takih domov je bil tudi Zadrugi dom v Doliču. Za tiste čase lep in sodoben.

V domu je bila kinodvorana z lepim odrom za prirejanje raznih kulturnih prireditev. Krajanje so se radi zbirali v domu na sestankih, občnih zborih in na raznih drugih prireditvah kot so bile kinopredstave in igre, ki so jih uprizorjali igralci domačega Prosvetnega društva. Pričujoči gasilski posnetek sem naredil 31. decembra leta 1957, ko so učenci osnovnih šol Dolič, Paški Kozjak in Zavšre praznovali dedka Mrza. Dedek Mraz v sredini pa je tedaj bil Franc Vanovšek

FRANC JURAČ:
IZ MOJEGA ALBUMA

Med pomembnejšimi letošnjimi nastopi se je Pihalni orkester železarjev Ravne udeležil tudi mednarodnega festivala v italijanski Gulianovi. V konkurenci orkestrrov iz Španije, Italije, Švedske,

RAVENSKI ORKESTER S POKALOM ITALIJANSKEGA PREDSEDNIKA

Češke, Poljske in Latvije je zmagal, za nagrado pa prejel srebrni pokal italijanskega predsednika Carla Chiampija in veliki pokal organizatorja.

Ravenski godbeniki so si visoko priznanje prislužili s paradnim programom, predvsem pa s celovečernim koncertom na osrednjem mestnem trgu Gulianove – slikovitega obmorskega mesteca ob jugovzhodni jadranski obali.

Tekst in foto **BRANE ŠIRNIK**

1. Skupino Deta Olympia iz Poljske so sestavljale samo godbenice.

2. 80 ravnских godbenikov pripravljenih na nastop.

3. Španski dudarji iz Nove Fronterie so atrakcija za oči in »trpljenje« za ušesa

4. Skupina več maržoret. Nagrade so podelili tudi najlepši maržoretki, najlepšim uniformam in najboljši koreografiji.

5. Mladost, veselje, eleganca, barve in ... dolge ... dolge noge iz Latvije.

6. Večerni koncert. Na večernem koncertu je orkester navdušil s pestrim izborom slovenskih, zimzelenih in seveda večnih Verdijevih melodij.

7. Dirigent Srečko Kovačič (na levi) strani italijanskega predsednika, nato stojijo Zdravko Plešivčan, Branislav Hancman, Alojz Buhvald in Brane Širnik.

8. V navalu navdušenja je bila obvezna tudi »gasilska« fotografija.

Mogočna Najevska lipa na Ludranskem vrhu nad Črno na Koroškem je pod svojimi nedri spet gostila slovenske politike. Med domačine, ki želijo ohraniti srečanje pod lipo, je letos prišel predsednik dr. Janez Drnovšek, med poslanci pa smo opazili Irmo Krebs Pavlinič, Borisa Kontiča, Cvetko Zalokar Oražen, Jerco Mrzel, Mirka Zamernika in Janeza Komljanca. Dr. Janez Drnovšek je bil letos drugič pri Najevski lipi, po dolgoletnih obljubah lani prvič kot predsednik vlade, letos pa kot predsednik države. Potem, ko je dr. Drnovšek prišel k Najevski lipi, ga je župan Janez Švab popeljal na govorniški oder, kjer je spregovoril množici obiskovalcev: "V prihodnje se bomo na enakopravnih temeljih srečevali z drugimi v Evropski uniji, ob tem pa

VESELO PRI NAJEVSKI LIPI

sem prepričan, da bomo sposobni ohraniti svoj jezik, svojo razpoznavnost in tradicijo." Med svojim pozdravnim govorom se je posebej spomnil na dogodke na Koroškem med vojno za Slovenijo in poudaril, da je bil prispevek Korošcev pri tem izjemno velik.

Letošnje srečanje pri Najevski lipi je bilo sproščeno, domačini so se rokovali s predsednikom, se z njim pogovarjali in bili veseli, da je prišel mednje; srečanje je postalo preprosto in čisto domače. K temu pa je veliko prispevala tudi skupina

vojakov 72. brigade slovenske vojske, ki so skuhal pasulj in z njim pogostili okoli tisoč ljudi.

Mladi domači fantje so osedlali konje in izvedli star ljudski običaj, štehvanje. Pred štehvanjem je predsednik Drnovšek s štehvanjci najprej nadzraval, potem pa so jezdec razbili pripravljen sodček. Štehvanjske »dečve« so nato izbrale štehvanjskega mojstra. Ta čast je doletela Uroša Šepulja iz Javorja.

Srečanje pri Najevski lipi pa tudi letos ni minilo brez iskanja skritega zaklada: eden od obiskovalcev je dobil hladilnik, ki ga je podarilo Gorenje.

TEKST IN FOTO FRANC JURAČ

1. Kulturni program pod lipo so pričeli najmlajši.
2. Predsednik dr. Janez Drnovšek s koroškim novinarjem Mirom Petkom.
3. Predsednik v družbi z Janezom Švabom, županom občine Črna na Koroškem.
4. Gostje pod lipo - z leve: Primož Hainz, Rado Krpač, Jure Juričan in Ivan Praprotnik

